

Et udvalg af historisk litteratur om Ribe Amt

»Fra Ribe Amt« bringer hvert år en liste over bøger og tidsskriftsartikler vedrørende Ribe Amts historie. Redaktionen vil være taknemmelig for oplysninger, der kan bidrage til at gøre listen så fuldstændig som muligt.

Til orientering skal det anføres, at når der i litteraturlisten henvises til Egnsbogen 1996, så er det Grindsted-Billund-egnen der dækkes. Når der henvises til Lokal-årbogen 1996 er det Bramming Kommune der dækkes.

Historieformidling

Tidsskrifter

Egnsbogen 1996, Grindsted/Billund. (Grindsted, 1996, 60 s., ill.)

Fra Ribe Amt 1996. Bind XXVII-1. (Historisk Samfund for Ribe Amt, 1996, 135 s., ill.)

Lokal-årbogen 1996. Lokalhistorisk forening for Bramming Kommune. (Bramming, 1996, 114 s., ill.)

Mark og Montre. Årbog for kunst- og kulturhistorie. (Ribe Amts Museumsråd, 1996, 92 s., ill.)

Sjæk'len 1996. Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet. Saltvandsakvariet i Esbjerg. (Esbjerg, 1997, 155 s., ill.)

Årsskrift/Starup Sogns Lokalhistoriske Forening 1996. (Starup, 1996, ill.)

Museer/Arkiver

Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver. (Fra Ribe Amt 1996, s. 115-135)

Christensen, Kaj: Navneregister til Vester Horne Herred. Register til Oluf Nielsen: Historiske efterretninger om Vester Horne Herred. (Grindsted, 1996, 16 s.)

Christensen, Kaj: Navneregister til Øster Horne Herred. (Grindsted, 1996, 24 s.)

Funder, Torkil: Skolen i Ribe - fortællinger 1145-1995 - en særudstilling på det nye museum i Ribe. (Mark og Montre, 1996, s. 29-42)

Schou Vesterbæk, Ole: Karensminde - en museums-gård bliver til. (Mark og Montre, 1996, s. 3-5)

Seem Kirkebog 1721-1815. (Red. af Søren Mulvad, Seem, 1996, 90 s.)

Slyngborg, Mette: Workshop for tryk og papir - Bogtrykmuseet i Esbjerg. (Mark og Montre, 1996, s. 6-8)

Administrationshistorie

Kommunalreformen, 1970

Vejrup, Henning: Vejen til Helle - eller, hvordan Helle Kommune blev til... (Helle Kommune, 1996, 20 s., ill.)

Arkæologi

Esbjergs Historie 1. Tiden indtil 1850. Før byen kom ... (Red. af Ingrid Stoumann m.fl., 288 s., ill.)

Frandsen, Lene B. og Jørgen Westphal: De rige kvinder i Billum - to bemærkelsesværdige kvindegrave fra yngre romersk jernalder. (Mark og Montre, 1996, s. 48-53.)

Hambro Mikkelsen, Peter og Claus Kjeld Jensen: Skonager - den førromerske bebyggelse. (Mark og Montre, 1996, s. 43-47)

Mejdahl, Ulla: Bebyggelse og teglovn fra Veldbæks senmiddelalder, renæssance og nyere tid - set med arkæologens øjne. (Mark og Montre, 1996, s. 62-66)

Pedersen, Christian-Peter: Fra skår til kar. (Mark og Montre, 1996, s. 59-61)

Sørensen, Mikkel: Konservering af to træspande fra en kvindegrav ved Billum. (Mark og Montre, 1996, s. 54-58)

Tubæk Naamansen, Arne: Kirkebro og ti gravhøje fra yngre stenalder. Lidt om nogle stenalderudgravninger i Ribe Amt. (Fra Ribe Amt 1996, s. 73-87)

Besættelsestiden

Madsen, Ernst: Besættelsen set gennem en lille drengs briller. (Egnsbogen 1996, s. 36-45)

By- og sognehistorier

Bruhn, Verner: Gøgeungen Esbjerg - ny by mellem gamle. (Fra Ribe Amt 1996, s. 19-27)

Esbjergs Historie 1. Tiden indtil 1850. Før byen kom ... (Red. af Ingrid Stoumann m.fl., 288 s., ill.)

Hansen, Anne Dorthe R. og Anders Peter Bruun: H. C. Ørsteds Gade. (Esbjerg, 1995, 37 s., ill.)

Lauridsen, John T.: »Kolonien« på kirkegrunden - havehusbeboelsens afvikling i Esbjerg. (Mark og Montre, 1996, s. 67-74)

Lindknud - 100 år i billeder. (Lindknud, 1994, 127 s., ill.)

Postkort fra Esbjerg. (Esbjerg Typografiske Laug, 1995, 63 s., ill.)

Poulsen, Else-Marie: - vand skal der til. Esbjerg Vandforsyning 1896-1996. (Esbjerg, 1996, 143 s., ill.)

Qvesel, Poul: De syv sogne - Blaabjerg kommune 1935-1995. (Blaabjerg Egnsmuseum, 1996, 270 s., ill.)

Øse Sogn 2. Træk af Øse Sogns udvikling. (Af Grethe og Johannes Madsen, Øse, 1995, 233 s., ill.)

Fiskeri og søfart

Bredmose Simonsen, Johs.: Fisk fra havet - til land og by. (Fra Ribe Amt 1996, s. 88-96)

Guldberg, Mette: Hollandsfarere - Risbøl'erne i Hjerting. (Sjæk'len 1996, s. 9-17)

Folkekultur

Iversen Hansen, Lasse: Kosmorama - en biograf i Bramming. (Lokal-årbogen 1996, s. 81-84)

Lassen, Olaf: Badestedet Fanø igennem 50 Aar, 1890-1940. (Genoptryk, Fanø, 1996, 75 s., ill.)

Lauridsen, John T.: »Kolonien« på kirkegrunden - havehusbeboelsens afvikling i Esbjerg. (Mark og Montre, 1996, s. 67-74)

Mølgaard, Birgit: Banko. (Lokal-årbogen 1996, s. 85-87)

Sikjær Gram, Jørgen: En Fanødragt. (Mark og Montre, 1996, s. 20-23)

Foreningsliv

Eriksen, Sidsel: Stationsbyens Samfund. Folk og foreninger i Grindsted 1880-1940. (Grindsted, 1996, 432 s., ill.)

Grindsted Handelsstandsforening 1921-1996. Et 75-årigt tilbageblik på handelslivet i Grindsted. (Grindsted, 1996, 54 s., ill.)

Klitmøller, Linda: Arbejdsmænd gennem 100 år - arbejdsmændenes organisering i Vejen 1896-1996. (Mark og Montre, 1996, s. 75-80)

Klitmøller, Linda: Arbejdsmænd gennem 100 år. Arbejdsmændenes organisering i Vejen 1896-1996. (SID, Vejen afdeling, 1996, 102 s., ill.)

Nielsen, Ejler: Gørding Pensionistforening. (Lokal-årbogen 1996, s. 60-63)

Sørensen, Claus: Løver på heden. Lions Club Billund-Grindsted. (Egnsbogen 1996, s. 25-28)

Sørensen, Tage: Spejderliv. En gammel spejder ser tilbage. (Esbjerg, 1995, 474 s., ill.)

Varde Landboforening 1846-1996. (Varde, 1996, 128 s., ill.)

Øster Herreds Landboforening 1895-1995. (Red. af Bent Nielsen, Ølgod, 1995, 107 s., ill.)

Gårdhistorie

Danske gårde i tekst og billeder. Bind 3. Tillæg til Billund, Blaabjerg, Bramming, Brørup, Esbjerg, Grindsted, Holsted, Ribe, Varde, Vejen og Ølgod kommuner. (Forlaget Danske Landbrug, 222 s., ill.)

Husted, Vagn M.: Bramming Hovedgaard, Endrupholm, Kjærgaard. (Bramming, 1996, 63 s., ill.)

Lauridsen, Tage: Enghavegård. (Lokal-årbogen 1996, s. 54-59)

Smidt, Thea: Lundagergård. (Lokal-årbogen 1996, s. 44-49)

Industri og håndværk

Jørgensen, Bent E.: Midtjysk Papindustri A/S - et portræt i pap. (Egnsbogen 1996, s. 33-35)

Kirk Christiansen, Godtfred. Cortzen, Jan: LEGO manden: historien om Godtfred Kirk Christiansen. (Børsen Bøger, 1996, 296 s., ill.)

Lund, Hans. Lund, Chr.: Der kom en fotograf til byen. (Egnsbogen 1996, s. 29-32)

Mikaelsen, Kristian: Smede i Vejrup Sogn (Lokal-årbogen 1996, s. 111-114)

Møller Jensen, Ivan: Chromgarvestoffabrikken A/S. (Egnsbogen 1996, s. 21-24)

Twistman, Mette Magrete. Manøe, Søren: Mette Magrete Twistman - Danmarks første kvindelige urmager. (Mark og Montre, 1996, s. 24-28)

Kirkehistorie

Danmarks kirker, bd. 19, Ribe Amt, 32. hefte: Farup, Hjortlund, Kalvslund, Obbekær. (Nationalmuseet, 1996, ill.)

Jensen, Mogens: Den kirkehistoriske Samling i Grindsted kirke. (Egnsbogen 1996, s. 17-20)

Jubilæumsskrift - Vejen Kirke 100 år: 1896-1996. (Red. af Frede Jørgensen, Vejen, 1996, 49 s., ill.)

Kulturelle forhold

Arkitektur

Danmarks kirker, bd. 19, Ribe Amt, 32. hefte: Farup, Hjortlund, Kalvslund, Obbekær. (Nationalmuseet, 1996, ill.)

Ploug, Mariann: Er skønvirke jugend eller art nouveau? (Mark og Montre, 1996, s. 9-15)

Film

Iversen Hansen, Lasse: Kosmorama - en biograf i Bramming. (Lokal-årbogen 1996, s. 81-84)

Kunst

Kjeldgaard, Inge Merete: En drømmeverden - Tøns Breer Nielsens billedunivers. (Mark og Montre, 1996, s. 16-19)

Kunst og kunstnere i Ribe Amt. (Ribe Amt, 1996, 128 s., ill.)

Kunstrejse i Jylland. 6 rejser til jyske kunstmuseer: 20 jyske kunstmuseer og deres samlinger. (Red. af bl.a. Peter S. Meyer, 1996, 27 s. ill.)

Stjerner og striber - Lars Ravn. (Red. af Peter S. Meyer og Lars Ravn, Esbjerg, 1996, 72 s., ill.)

Musik

Fog, Finn: Billund kommunale Musikskole 1985-1995 - I korte træk. (Egnsbogen 1996, s. 13-16)

Günther, Per: Musik i Esbjerg. (Esbjerg, 1997, 544 s., ill.)

Sport

Clausen Nielsen, Jan: Historien om Fanø Motor Løbene 1919-24. (Fanø, 1996, 152 s., ill.)

Landbrug

Schmidt, Gunnar O.: Bramminghusmænd i familielandbruget. (Lokal-årbogen 1996, s. 39-43)

Varde Landboforening 1846-1996. (Varde, 1996, 128 s., ill.)

Øster Herreds Landboforening 1895-1995. (Red. af Bent Nielsen, Ølgod, 1995, 107 s., ill.)

Naturforhold

Uhd Jepsen, Palle: Vestjyske billeder: fra skallingen til Nymindegab. (Varde, 1996, 131 s., ill.)

Personalhistorie

Erindringer/biografier

Astrup, Tage: Erindringer fra Esbjerg Havn. (Fra Ribe Amt 1996, s. 3-10)

Bennedsen Hansen, Niels: Et voldsomt uvejr. (Fra Ribe Amt 1996, s. 37-40)

Bertelsen, Søren: Journalistliv i Esbjerg omkring 1950. (Fra Ribe Amt 1996, s. 11-18)

Bloch, Christen: Et tidsskifte. (Oksbøl, 1995, 17 s.)

Bomholt, Julius. Søholm. Ejgil: Kulturministeren - Julius Bomholt 1896-1969. (Statsbiblioteket i Århus, 1996, 30 s., ill.)

Borch, Sigurd: Sidste kapitel - et nyt begynder. (Esbjerg, 1996, 64 s., ill.)

Bredmose Simonsen, Johs.: Fisk fra havet - til land og by. (Fra Ribe Amt 1996, s. 88-96)

Christensen, Johanne. Madsen, Johannes: Bedstemors begravelse. (Fra Ribe Amt 1996, s. 34-36)

Cronvall, Magaretha Pedersdatter. Juhl, Magne: Et spændende skifte efter Magaretha Pedersdatter Cronvall - om blandt andet fæstere til Gravengård i Brørup Sogn. (Fra Ribe Amt 1996, s. 41-52)

Dalgas, Dagmar. Junk, Niels Erik: Dagmar Dalgas - hjemmesygeplejersken i Vong og Vester Nykirke sogne. (Lokal-årbogen 1996, s. 107-110)

Kirk Christiansen, Godtfred. Cortzen, Jan: LEGO manden: historien om Godtfred Kirk Christiansen. (Børsen Bøger, 1996, 296 s., ill.)

Kock, Karl. Uddrag af Karl Kocks erindringer. (Lokal-årbogen 1996, s. 93-98)

Lassen, Las. Henriksen, Åge Kristian: Las Lassen. (Lokal-årbogen 1996, s. 88-92)

Lund, Hans. Lund, Chr.: Der kom en fotograf til byen. (Egnsbogen 1996, s. 29-32)

Lykke, Kaj. Larsen, Tommy: Kaj Lykke. (Lokal-årbogen 1996, s. 64-75)

Madsen, Ernst: Besættelsen set gennem en lille drengs briller. (Egnsbogen 1996, s. 36-45)

Møller, Gudrun: Livet - er at leve. (1996, 84 s., ill.)

Møller, J. F. Benthien, Susanne: Breve hjem. Ribekaptajnen J. F. Møllers breve til familien 1847-62. (Sjæk'len 1996, s. 18-40)

Nielsdatter, Ane Dorthe: Vitved, Birger: »Hans Navn, det jo Jens Frandsen er«. (Egnsbogen 1996, s. 46-49)

Petersen, Truels. Juhl, Magne: Et postkort fra 1917. (Fra Ribe Amt 1996, s. 53-58)

Riis, Jacob A.. Benthien, Susanne: Jacob A. Riis og Ribe. (Fra Ribe Amt 1996, s. 59-72)

Skade, Hans Niels. Juhl, Magne: Hans Niels Skade fra Hunderup. (Lokal-årbogen 1996, s. 99-106)
Twistman, Mette Magrete. Manø, Søren: Mette Magrete Twistman - Danmarks første kvindelige urmager. (Mark og Montre, 1996, s. 24-28)

Slægtshistorie

Jagd-slægten: Andersen, Per: Slægten Jagd. (Vanløse, 1996, 373 s., ill.)

Krukow/Kruchow-slægten: Georgsen, Flemming: Slægten Krukow/Kruchow i Kvong, Lunde og Horne sogne. (Georgii, Herning, 46 bl., 6 bilag)

Lind, Johs.: Carl August Linds forfædre. (Esbjerg, 1996, 194 s.)

Pressevæsen

Bertelsen, Søren: Journalistliv i Esbjerg omkring 1950. (Fra Ribe Amt 1996, s. 11-18)

Borch, Sigurd: Sidste kapitel - et nyt begynder. (Esbjerg, 1996, 64 s., ill.)

Som sagt om Esbjerg - en slags ordbog. I anledning af Esbjerg Ugeavis 25 års jubilæum. (Esbjerg, 1996, 99 s., ill.)

Retsvæsen

Cron dall, Magaretha Pedersdatter. Juhl, Magne: Et spændende skifte efter Magaretha Pedersdatter Crondall - om blandt andet fæstere til Gravengård i Brørup Sogn. (Fra Ribe Amt 1996, s. 41-52)

Socialhistorie

Andersen, Johan: Historien om Filskov Børnehus. (Egnsbogen 1996, s. 7-12)

Dalgas, Dagmar. Junk, Niels Erik: Dagmar Dalgas - hjemmesygeplejersken i Vong og Vester Nykirke sogne. (Lokal-årbogen 1996, s. 107-110)

Rønn, Edith Mandrup: »De fattige i ånden«. Aandsvageanstalten Ribelund, ca. 1840-1990. (Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet, Museum Tusulanum, 1996, 432 s.)

Uddannelse og skole

25 - VUC Varde 1971-96: jubilæumsskrift. (Red. af Jens Lundgren, Varde, 1996, 48 s., ill.)

Den sociale højskole 1971-96: jubilæumsskrift. (Red. af Grethe E. Johnsen og Charlotte Vincent. Esbjerg, 1996, 47 s., ill.)

Fog, Finn: Billund kommunale Musikskole 1985-1995 - I korte træk. (Egnsbogen 1996, s. 13-16)

Funder, Torkil: Skolen i Ribe - fortællinger 1145-1995 - en særudstilling på det nye museum i Ribe. (Mark og Montre, 1996, s. 29-42)

Jensen, Henny og Ulla Ipsen: Træk fra Omme skoles historie. (Lokal-årbogen 1996, s. 76-80)

Kruse, Egon W.: Hånd og ånd i udvikling. Esbjerg Tekniske Skole 1956-1994. 91 s., ill. Esbjerg, 1996.

Vittenbergskolen: jubilæumsskrift 1971-1996. (Red. af Bodil Bonde, Ribe, 1996, 20 s., ill.)

VUC Ribe 1971-96. Jubilæumsskrift. (Red. af Jens Bang Hansen, Ribe Amt, 1996, 48 s., ill.)

Ribe Amt eller dele deraf

Bredmose Simonsen, Johs.: Fisk fra havet - til land og by. (Fra Ribe Amt 1996, s. 88-96)

Christensen, Kaj: Navneregister til Vester Horne Herred. Register til Oluf Nielsen: Historiske efterretninger om Vester Horne Herred. (Grindsted, 1996, 16 s.)

Christensen, Kaj: Navneregister til Øster Horne Herred. (Grindsted, 1996, 24 s.)

Danske gårde i tekst og billeder. Bind 3. Tillæg til Billund, Blaabjerg, Bramming, Brørup, Esbjerg, Grindsted, Holsted, Ribe, Varde, Vejen og Ølgod kommuner. (Forlaget Danske Landbrug, 222 s., ill.)
Egnsbogen 1996, Grindsted/Billund. (Grindsted, 1996, 60 s., ill.)

Fra Ribe Amt 1996. Bind XXVII-1. (Historisk Samfund for Ribe Amt, 1996, 135 s., ill.)

Jagd-slægten: Andersen, Per: Slægten Jagd. (Vanløse, 1996, 373 s., ill.)

Jensen, Agnes: Damsmarks og Omegns Mergelskab. (Fra Ribe Amt 1996, s. 28-33)

Krukow/Kruchow-slægten: Georgsen, Flemming: Slægten Krukow/Kruchow i Kvong, Lunde og Horne sogne. (Georgii, Herning, 46 bl., 6 bilag)

Kunst og kunstnere i Ribe Amt. (Ribe Amt, 1996, 128 s., ill.)

Lokal-årbogen 1996. Lokalhistorisk forening for Bramming Kommune. (Bramming, 1996, 114 s., ill.)

Mark og Montre. Årbog for kunst- og kulturhistorie. (Ribe Amts Museumsråd, 1996, 92 s., ill.)

Pedersen, Christian-Peter: Fra skår til kar. (Mark og Montre, 1996, s. 59-61)

Sjæk'len 1996. Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet. Saltvandsakvariet i Esbjerg. (Esbjerg, 1997, 155 s., ill.)

Sørensen, Claus: Løver på heden. Lions Club Billund-Grindsted. (Egnsbogen 1996, s. 25-28)

Uhd Jepsen, Palle: Vestjyske billeder: fra skallingen til Nymindegab. (Varde, 1996, 131 s., ill.)

Billund Kommune

Fog, Finn: Billund kommunale Musikskole 1985-1995 - I korte træk. (Egnsbogen 1996, s. 13-16)

Jørgensen, Bent E.: Midtjysk Papindustri A/S - et portræt i pap. (Egnsbogen 1996, s. 33-35)

Kirk Christiansen, Godtfred. Cortzen, Jan: LEGO manden: historien om Godtfred Kirk Christiansen. (Børsen Bøger, 1996, 296 s., ill.)

Madsen, Ernst: Besættelsen set gennem en lille drengs briller. (Egnsbogen 1996, s. 36-45)

Sørensen, Claus: Løver på heden. Lions Club Billund-Grindsted. (Egnsbogen 1996, s. 25-28)

Vorbasse Sogn

Nielsdatter, Ane Dorthe: Vitved, Birger: »Hans Navn, det jo Jens Frandsen er«. (Egnsbogen 1996, s. 46-49)

Blåbjerg Kommune

Qvesel, Poul: De syv sogne - Blaabjerg kommune 1935-1995. (Blaabjerg Egnsmuseum 1996, 270 s., ill.)

Blåvandshuk Kommune

Bloch, Christen: Et tidsskifte. (Oksbøl, 1995, 17 s.)

Bramming Kommune

Bramming

Husted, Vagn M.: Bramming Hovedgaard, Endrupholm, Kjærgaard. (Bramming, 1996, 63 s., ill.)

Iversen Hansen, Lasse: Kosmorama - en biograf i Bramming. (Lokal-årbogen 1996, s. 81-84)

Lykke, Kaj. Larsen, Tommy: Kaj Lykke. (Lokal-årbogen 1996, s. 64-75)

Schmidt, Gunnar O.: Bramminghusmænd i familielandbruget. (Lokal-årbogen 1996, s. 39-43)

Tubæk Naamansen, Arne: Kirkebro og ti gravhøje fra yngre stenalder. Lidt om nogle stenalderudgravninger i Ribe Amt. (Fra Ribe Amt 1996, s. 73-87)

Darum Sogn

Lauridsen, Tage: Enghavegård. (Lokal-årbogen 1996, s. 54-59)

Mølgaard, Birgit: Banko. (Lokal-årbogen 1996, s. 85-87)

Gørding Sogn

Kock, Karl. Uddrag af Karl Kocks erindringer. (Lokal-årbogen 1996, s. 93-98)

Nielsen, Ejler: Gørding Pensionistforening. (Lokal-årbogen 1996, s. 60-63)

Hunderup Sogn

Smidt, Thea: Lundagergård. (Lokal-årbogen 1996, s. 44-49)

Skade, Hans Niels. Juhl, Magne: Hans Niels Skade fra Hunderup. (Lokal-årbogen 1996, s. 99-106)

Vejrup Sogn

Lassen, Las. Henriksen, Åge Kristian: Las Lassen. (Lokal-årbogen 1996, s. 88-92)

Mikaelsen, Kristian: Smede i Vejrup Sogn (Lokal-årbogen 1996, s. 111-114)

Vester Nykirke Sogn

Dalgas, Dagmar. Junk, Niels Erik: Dagmar Dalgas - hjemmesygeplejersken i Vong og Vester Nykirke sogne. (Lokal-årbogen 1996, s. 107-110)

Jensen, Henny og Ulla Ipsen: Træk fra Omme skoles historie. (Lokal-årbogen 1996, s. 76-80)

Brørup Kommune

Brørup Sogn

Cronvall, Magaretha Pedersdatter. Juhl, Magne: Et spændende skifte efter Magaretha Pedersdatter Cronvall - om blandt andet fæstere til Gravengård i Brørup Sogn. (Fra Ribe Amt 1996, s. 41-52)

Lindknud Sogn

Lindknud - 100 år i billeder. (Lindknud, 1994, 127 s., ill.)

Esbjerg Kommune

Esbjerg Købstad

Astrup, Tage: Erindringer fra Esbjerg Havn. (Fra Ribe Amt 1996, s. 3-10)

Bertelsen, Søren: Journalistliv i Esbjerg omkring 1950. (Fra Ribe Amt 1996, s. 11-18)

Borch, Sigurd: Sidste kapitel - et nyt begynder. (Esbjerg, 1996, 64 s., ill.)

Bredmose Simonsen, Johs.: Fisk fra havet - til land og by. (Fra Ribe Amt 1996, s. 88-96)

Bomholt, Julius. Søholm. Ejgil: Kulturministeren - Julius Bomholt 1896-1969. (Statsbiblioteket i Århus, 1996, 30 s., ill.)

Bruhn, Verner: Gøgeungen Esbjerg - ny by mellem gamle. (Fra Ribe Amt 1996, s. 19-27)

Den sociale højskole 1971-96: jubilæumsskrift. (Red. af Grethe E. Johnsen og Charlotte Vincent. Esbjerg, 1996, 47 s., ill.)

Esbjergs Historie 1. Tiden indtil 1850. Før byen kom ... (Red. af Ingrid Stoumann m.fl., 288 s., ill.)

Günther, Per: Musik i Esbjerg. (Esbjerg, 1997, 544 s., ill.)

Hansen, Anne Dorthe R. og Anders Peter Bruun: H. C. Ørsteds Gade. (Esbjerg, 1995, 37 s., ill.)

Kjeldgaard, Inge Merete: En drømmeverden - Tøns Breer Nielsens billedunivers. (Mark og Montre, 1996, s. 16-19)

Kruse, Egon W.: Hånd og ånd i udvikling. Esbjerg Tekniske Skole 1956-1994. 91 s., ill. Esbjerg, 1996.

Kunstrejse i Jylland. 6 rejser til jyske kunstmuseer: 20 jyske kunstmuseer og deres samlinger. (Red. af bl.a. Peter S. Meyer, 1996, 27 s. ill.)

Lauridsen, John T.: »Kolonien« på kirkegrunden - havehusbeboelsens afvikling i Esbjerg. (Mark og Montre, 1996, s. 67-74)

Lind, Johs.: Carl August Linds forfædre. (Esbjerg, 1996, 194 s.)

Postkort fra Esbjerg. (Esbjerg Typografiske Laug, 1995, 63 s., ill.)

Poulsen, Else-Marie: - vand skal der til. Esbjerg Vandforsyning 1896-1996. (Esbjerg, 1996, 143 s., ill.)

Som sagt om Esbjerg - en slags ordbog. I anledning af Esbjerg Ugeavis 25 års jubilæum. (Esbjerg, 1996, 99 s., ill.)

Slyngborg, Mette: Workshop for tryk og papir - Bogtrykmuseet i Esbjerg. (Mark og Montre, 1996, s. 6-8)

Stjerner og striber - Lars Ravn. (Red. af Peter S. Meyer og Lars Ravn, Esbjerg, 1996, 72 s., ill.)

Sørensen, Tage: Spejderliv. En gammel spejder ser tilbage. (Esbjerg, 1995, 474 s., ill.)

Hjerting Sogn

Guldberg, Mette: Hollandsfarere - Risbøl'erne i Hjerting. (Sjæk'len 1996, s. 9-17)

Jerne Sogn

Mejdahl, Ulla: Bebyggelse og teglovn fra Veldbæks senmiddelalder, renæssance og nyere tid - set med arkæologens øjne. (Mark og Montre, 1996, s. 62-66)

Fanø Kommune

Nordby Sogn

Clausen Nielsen, Jan: Historien om Fanø Motor Løbene 1919-24. (Fanø, 1996, 152 s., ill.)

Lassen, Olaf: Badestedet Fanø igennem 50 Aar, 1890-1940. (Genoptryk, Fanø, 1996, 75 s., ill.)

Sikjær Gram, Jørgen: En Fanødragt. (Mark og Montre, 1996, s. 20-23)

Grindsted Kommune

Grindsted Sogn

Eriksen, Sidsel: Stationsbyens Samfund. Folk og foreninger i Grindsted 1880-1940. (Grindsted, 1996, 432 s., ill.)

Grindsted Handelsstandsforening 1921-1996. Et 75-årigt tilbageblik på handelslivet i Grindsted. (Grindsted, 1996, 54 s., ill.)

Jensen, Mogens: Den kirkehistoriske Samling i Grindsted kirke. (Egnsbogen 1996, s. 17-20)

Lund, Hans. Lund, Chr.: Der kom en fotograf til byen. (Egnsbogen 1996, s. 29-32)

Møller Jensen, Ivan: Chromgarvestoffabrikken A/S. (Egnsbogen 1996, s. 21-24)

Pedersen, Ingrid: Livet i »Lille Johannes hus« i Annas skoletid 1924 til 1931. (Egnsbogen 1996, s. 50-53)

Schou Vesterbæk, Ole: Karensminde - en museums-gård bliver til. (Mark og Montre, 1996, s. 3-5)

Sørensen, Claus: Løver på heden. Lions Club Bilund-Grindsted. (Egnsbogen 1996, s. 25-28)

Filskov Sogn

Andersen, Johan: Historien om Filskov Børnehus. (Egnsbogen 1996, s. 7-12)

Madsen, Ernst: Besættelsen set gennem en lille drengs briller. (Egnsbogen 1996, s. 36-45)

Starup Sogn

Årsskrift/Starup Sogns Lokalhistoriske Forening 1996. (Starup, 1996, ill.)

Helle Kommune

Vejrup, Henning: Vejen til Helle - eller, hvordan Helle Kommune blev til... (Helle Kommune, 1996, 20 s., ill.)

Grimstrup Sogn

Møller, Gudrun: Livet - er at leve. (1996, 84 s., ill.)

Næsbjerg Sogn

Hambro Mikkelsen, Peter og Claus Kjeld Jensen: Skonager - den førromerske bebyggelse. (Mark og Montre, 1996, s. 43-47)

Øse Sogn

Bennedsen Hansen, Niels: Et voldsomt uvejr. (Fra Ribe Amt 1996, s. 37-40)

Christensen, Johanne. Madsen, Johannes: Bedstemors begravelse. (Fra Ribe Amt 1996, s. 34-36)

Øse Sogn 2. Træk af Øse Sogns udvikling. (Af Grethe og Johannes Madsen, Øse, 1995, 233 s., ill.)

Ribe Kommune

Danmarks kirker, bd. 19, Ribe Amt, 32. hefte: Farup, Hjortlund, Kalvslund, Obbekær. (Nationalmuseet, 1996, ill.)

Jernved Sogn

Petersen, Truels. Juhl, Magne: Et postkort fra 1917. (Fra Ribe Amt 1996, s. 53-58)

Ribe Købstad

Funder, Torkil: Skolen i Ribe - fortællinger 1145-1995 - en særudstilling på det nye museum i Ribe. (Mark og Montre, 1996, s. 29-42)

Møller, J. F. Benthien, Susanne: Breve hjem. Ribekaptajnen J. F. Møllers breve til familien 1847-62. (Sjæk'len 1996, s. 18-40)

Riis, Jacob A. Benthien, Susanne: Jacob A. Riis og Ribe. (Fra Ribe Amt 1996, s. 59-72)

Rønn, Edith Mandrup: »De fattige i ånden«. Aandsvageanstalten Ribelund, ca. 1840-1990. (Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet, Museum Tusulanum, 1996, 432 s.)

Vittenbergskolen: jubilæumsskrift 1971-1996. (Red. af Bodil Bonde, Ribe, 1996, 20 s., ill.)

VUC Ribe 1971-96. Jubilæumsskrift. (Red. af Jens Bang Hansen, Ribe Amt, 1996, 48 s., ill.)

Seem Sogn

Seem Kirkebog 1721-1815. (Red. af Søren Mulvad, Seem, 1996, 90 s.)

Varde kommune

Alslev Sogn

Møller, Gudrun: Livet - er at leve. (1996, 84 s., ill.)

Billum Sogn

Frandsen, Lene B. og Jørgen Westphal: De rige kvinder i Billum - to bemærkelsesværdige kvindegrave fra yngre romersk jernalder. (Mark og Montre, 1996, s. 48-53)

Sørensen, Mikkel: Konservering af to træspande fra en kvindegrav ved Billum. (Mark og Montre, 1996, s. 54-58)

Varde Købstad

25 - VUC Varde 1971-96: jubilæumsskrift. (Red. af Jens Lundgren, Varde, 1996, 48 s., ill.)

Ploug, Mariann: Er skønvirke jugend eller art nouveau? (Mark og Montre, 1996, s. 9-15)

Varde Landboforening 1846-1996. (Varde, 1996, 128 s., ill.)

Vejen Kommune

Jubilæumsskrift - Vejen Kirke 100 år: 1896-1996. (Red. af Frede Jørgensen, Vejen, 1996, 49 s., ill.)

Klitmøller, Linda: Arbejdsmænd gennem 100 år - arbejdsmændenes organisering i Vejen 1896-1996. (Mark og Montre, 1996, s. 75-80)

Klitmøller, Linda: Arbejdsmænd gennem 100 år. Arbejdsmændenes organisering i Vejen 1896-1996. (SID, Vejen afdeling, 1996, 102 s., ill.)

Ølgod Kommune

Twistman, Mette Magrete. Manøe, Søren: Mette Magrete Twistman - Danmarks første kvindelige urmager. (Mark og Montre, 1996, s. 24-28)

Øster Herreds Landboforening 1895-1995. (Red. af Bent Nielsen, Ølgod, 1995, 107 s., ill.)

Historisk Samfund for Ribe Amt

Generalforsamling og årsmøde

Mandag, d. 7. april 1997 holdt Historisk Samfund for Ribe Amt generalforsamling og årsmøde i Kulturhuset i Ølgod. Arrangementet indledtes med generalforsamlingen.

Generalforsamling

Formanden for Historisk Samfund for Ribe Amt, Jørgen Dieckmann Rasmussen, bød de ca. 30 fremmødte personer velkommen, og man gik derefter over til dagsordenen, hvor første punkt var

1. Valg af ordstyrer

Bestyrelsen foreslog forhenværende museumsinspektør Søren Manøe, Ølgod, til ordstyrer. Han blev valgt, takkede for valget, konstaterede at generalforsamlingen var lovligt indvarslet og gik derefter over til dagsordenens punkt 2.

2. Beretning

Formanden Jørgen Dieckmann Rasmussen aflagde følgende beretning:

1996 er et virksomhedsår, Historisk Samfund for Ribe Amt kan se tilbage på med glæde. Det skyldes bl.a. den meget store tilslutning til vore arrangementer, som vi kunne konstatere. Derom senere.

På det første bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig med undertegnede som formand, fhv.

borgmester Søren Hübschmann som næstformand, Ejvind Busk Jensen som kasserer og ansvarlig for ekspeditionen og Else-Marie Poulsen som redaktør af Historisk Samfunds årbog Fra Ribe Amt. De øvrige bestyrelsesmedlemmer har medvirket i redaktionsudvalg og/eller været ansvarlige for foreningens arrangementer og i den forbindelse øvet en stor indsats.

Første arrangement efter generalforsamlingen var sommerudflugten, der fandt sted den 12. maj. Turen gik til Sønderjyllands Amt, og i programmet indgik bl.a. stop ved Damgård Mølle, Brundlund Slot, Sottrup Skov og Nydam Mose. Jeg skal ikke gå i detaljer, men ved Sottrup Skov kom en rigtig major og fortalte om 1864, så man næsten kunne fornemme krudt og kugler flyve om ørerne på en, og ved Nydam Mose kom formanden for Nydam-Samfundet og viste rundt i de seneste udgravninger og fortalte om de nyeste fund. Det var en populær tur - bussen var fuld, og flere var interesserede, men bl.a. af hensyn til besøget på Brundlund Slot var det kun muligt at sende en bus afsted.

Den 15. september blev Historisk Søndag afholdt. Den fandt sted dels i Vilslev, dels på Riber Kjærgaard. Sognepræst Arendse Dysel fortalte om kirkens historie, og derefter var der byvandring i Vilslev ved Harry Thomsen. Som en ekstra bonus førte den lokale

skoleinspektør deltagerne over åen - den gamle grænse - og viste toldstedet på den anden side af åen. Arrangementet blev afsluttet på Riber Kjærgård, hvor forstander Jens Okholm fortalte dels om stedets spændende historie, dels om det at drive landbrugsskole i dag. Der var også lejlighed til at komme rundt på skolen. Det var en god eftermiddag med pæn tilslutning fra medlemmerne.

Lørdag, den 26. oktober var der efterårs-møde i Årre. Det må have været den rigtige lørdag eftermiddag til det formål, for den lille kirke var pænt fyldt. Tidligere sognepræst og provst Jacob Holdt fortalte om kirken og dens historie, og efter et spændende indlæg afsluttedes mødet på Årre Kro med kaffe, brød - og foredrag. Museumsinspektør Ole Vesterbæk, Grindsted Museum, fortalte om den undersøgelse af det jyske hedesamfund, museet har gennemført og som bl.a. har vist, at det måske ikke var helt så ringe at være jysk hedebonde i 1600- og 1700-årene, som der somme tider gives udtryk for. Igen var der tale om en god eftermiddag.

Den 13. august blev årbogen for 1996 præsenteret. Som tidligere bestod årbogen af en broget buket af artikler, såvel tids- som emnemæssigt. Der var arkæologi, der var erindringer, der var historien om den verdensberømte fotograf Jacob Riis' liv og levned i Ribe, en historie som ikke er særlig kendt. Geografisk hælder artiklerne mod vest, men det kan da så være anledningen til at opfordre medlemmer og andre interesserede til at give redaktør og redaktion forslag til/tip om mulige emner i den østlige del af Ribe Amt. Det kan ske allerede i aften.

Om virksomheden i øvrigt kan nævnes, at vi har fået indhentet de sidste par års forsøm-

melse med indlæsning af årbøgerne som lyd-bøger. Desværre måtte vi konstatere, at bibliotekerne har færre penge at købe for, så der blev aftaget færre eksemplarer end forventet. Bestyrelsen vil dog fortsat sørge for denne service for svagtseende medborgere, der er interesseret i vores virksomhed.

Bøndergårde og byggeskik i Skads Herred er et andet projekt, der er blevet fortalt om gennem nogle år. År efter år er det blevet udsat på grund af forfatterens sygdom, jobskifte m.m., men det kan oplyses, at vi for mindre end en måned siden har talt sammen om færdiggørelse af bogen - og at målet fra hans side nu er meget fast: En udgivelse i september 1997.

Bogen om Besættelsestidens billeder, som desværre blev forsinket, lysner det også for. Påsken bragte den et god skridt videre færdiggørelse, og målet er at have den klar til udgivelse senest i forbindelse med årbog 1997. Til den tid vil den så tilgå medlemmerne gratis som en boggave - og det er vel ikke så dårligt?

Apropos medlemmer - ja så er det fristende at følge op på sidste års generalforsamling. I den forbindelse skal det nævnes, at medlemmerne ikke har siddet opfordringen til at skaffe flere medlemmer overhørig. En enkelt persons indsats bør fremhæves. Viggo Mikkelsen fra Janderup har på et år skaffet over 17 nye medlemmer til Historisk Samfund. Hvis alle, der er til stede her i aften, kan gøre ligeså frem til næste generalforsamling eller måske endda slå Viggo Mikkelsens rekord, ja så vil det pynte på medlemsstatistikken, for trods manges indsats for at hverve nye medlemmer er medlemstallet stadig svagt vigen-

Efterårsmøde i Årre Kirke. (Foto: Jørgen Dieckmann Rasmussen)

Lad mig slutte af med at takke bestyrelsen for et godt samarbejde, Verner Bruhn for hans indsats i redaktionen af årbogen og Johs. Godsk Hansen for at modtage tilmeldinger m.m. til udflugter og møder. I årets løb trækker vi endvidere på mange mennesker rundt om i amtet, f.eks. i forbindelse med efterårsmøder og historiske søndage. Beredvilligt stiller folk op, og uden denne frivillige indsats var mange af vore arrangementer ikke mulige. Uden økonomisk støtte kunne vi hel-

ler ikke løse vor amtsdækkende opgave, og derfor vil jeg ved denne lejlighed gerne takke amt, kommuner og andre sponsorer, som økonomisk har støttet vores virksomhed. Endelig vil jeg takke vore samarbejdspartnere i Ribe Amt - arkiver og museer - for godt samarbejde i årets løb.

Beretningen blev godkendt uden bemærkninger.

3. Regnskab

I kassererens fravær aflagde formanden Jørgen Dieckmann Rasmussen regnskabet for 1996. Det balancerede med 192.590,43 kr. Årets overskud var 15.124,46 kr. Regnskabet blev godkendt uden bemærkninger.

4. Kontingent

Bestyrelsen indstillede uændret kontingent (100 kr.). Det godkendtes.

5. Valg

Der blev foretaget følgende valg:

5.a. Bestyrelsen

På valg var Jørgen Dieckmann Rasmussen, Else-Marie Poulsen, Hans Jørgen L. Larsen og Søren Mulvad. Alle blev genvalgt.

5.b. Suppleanter

På valg var J. Hedegård Rasmussen og Sv. E. Thygesen. Begge blev genvalgt.

5.c. Revisorer

Jens Chr. Nielsen og Johs. Godsk Hansen genvalgtes.

6. Indkomne forslag

Ingen.

7. Eventuelt

Intet.

Søren Manø takkede deltagerne for god ro og orden. Jørgen Dieckmann Rasmussen takkede dirigenten for veludført arbejde og afsluttede dermed generalforsamlingen.

Efter kaffebordet fortalte forhenværende museumsinspektør Søren Manø om Karen Margrethe Tvistmann (1741-1827), en kvindelig urmager på Ølgod-egnen. Det spændende foredrag byggede på en bog, Søren Manø har skrevet og Ølgod Museum har under udgivelse. Efter foredraget var der mulighed for at se museets udstillinger og nogle af hendes urværker, som allerede findes på museet.

Kl. 22.30 afsluttedes den spændende aften.

Hans-Jørgen L. Larsen.

Nye medlemmer 1995

Blåvand: Harry Gregersen. *Brørup:* Niels Ross. *Esbjerg:* Carlo B. Christensen, Hans Jepsen. *Gredstedbro:* G. Gottfredsen. *Hejnsvig:* Peter Torstensen. *Janderup:* Verner Madsen, Sv. Aage Hansen, Eduard Frandsen, Hans Pedersen, Carl Nielsen, Jens Th. Jensen, Anna Metha Jørgensen, Janderup Lokalhistoriske Arkiv, William Pedersen, Sv. Erik B. Thomsen, Kristian Rotvig, Vagn Fuglebjerger, Villy Bruun, Inge Jensen. *Ribe:* Else

Garder. *Sig:* Birgit Schøsler. *Tjæreborg:* Olav Tranbjerg Møller. *Varde:* Henning Schnack Olsen, H. P. Svenningsen. *Ølgod:* Jens Sørensen.

Uden for amtet:

Hans Henrik Østergaard, Birkerød, *Eilif Damkær Jensen*, Trige, *Per Svendsen*, Engesvang, *Holger Schønning*, Fredericia.

Regnskab for 1996

INDTÆGTER

Kontingenter		101.000	
Tilskud:			
Ribe amt	14.870		
Kommunerne:			
Billund	800		
Blåbjerg	700		
Blåvandshuk	819		
Bramming	540		
Brørup	500		
Esbjerg	1900		
Fanø	500		
Grindsted	1000		
Helle	450		
Holsted	1000		
Ribe	1650		
Varde	1500		
Vejen	1000		
Ølgod	800		
Øvrige tilskud:			
DLF	5523		
Lida og Oskar Niensens Fond	1200	34.752,00	
Renteindtægter		10.776,47	
Foreningsindtægter i alt		146.528,47	
Bogsalg		11.454,45	
		<u>157.982,92</u>	

UDGIFTER:

Løn	10.000,00
Kontorhold	8.437,51
Brochurer m.v.	1.236,25
Kontingenter	3.400,00
Bestyrelsen	4.982,00
Møder	646,85
Årbogen	71.848,15
Porto	10.733,95
Gebyrer	323,75
A conto for bogudgivelse	31.250,00
	<u>142.858,46</u>
Samlede udgifter	142.858,46
Årets overskud	15.124,46
	<u>157.982,92</u>

STATUS pr. 31/12 1996:

Aktiver:		
Bikuben 688-00-04152		16.271,87
Bikuben 688-24-03030		141.207,71
Girobank 604-3194		32.110,85
Boglager		3.000,00
		<u>192.590,43</u>
Skyldig moms	1.902,05	
Passiver:		
Hensat til »Bøndergårde«		45.000,00
Hensat til »Besættelsestiden«		45.000,00

EGENKAPITAL:

Saldo 1/1 1996	100.563,92	
Hensat i 1996	15.000,00	
Årets overskud	15.124,46	100.688,38
		<u>192.590,43</u>

Foranstående regnskab har vi revideret, bank- og girobeholdninger er afstemt med foreliggende kontoudtog.

Den 11. marts 1996

Jens Chr. Nielsen

Johs. G. Hansen

Fra lokalarkivernes arbejdsmark Ribe Amt 1996

Ribe Amts Lokalarkiver (RAL)

Bestyrelsens beretning 1996

Om 1996 kan en ting siges meget klart: Betydningen af at have en amtskonsulent er slået tydeligt igennem. Det er kommet til udtryk på en lang række områder som vedtægtsspørgsmålet, vejledning af amtets arkiver samt kursusvirksomheden.

Vedtægtsspørgsmålet

Som bekendt er det flere år siden, Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) begyndte at interessere sig for vedtægter for lokalarkiver. Baggrunden var ønsket om at sikre en forholdsvis entydig definition af, hvad et lokalarkiv er. De skulle defineres som institutioner, der har til formål at indsamle og bevare skriftlige, trykte og fotografiske kilder til lokalsamfundenes historie, offentlige samlinger med offentlig tilgængelighed, fast åbningstid, institutioner, der indgår i et regionalt og landsdækkende samarbejde med en ansvarlig organisation bag. Det skulle endvidere også sikres, at hvad der én gang var indsamlet altid skal forblive i offentligt eje - altså hvis et arkiv af den ene eller den anden grund ophører med at eksistere.

Alle der har været involveret i vedtægtssagen ved, at det har været et sejt træk, men vi er meget tæt ved at være ved slutmålet: At alle lokalarkiver i Ribe Amt har vedtægter, der kan godkendes af SLA. Opfyldelsen af dette mål skyldes ikke mindst vores amtskonsulent Birgitte Herreborg Thomsen, der har hjulpet og rådgivet undervejs, og også forhandlet med SLA i tvivlsspørgsmål. Som nævnt er ikke alt på plads endnu, men vi kan se lyset for enden af tunnelen.

Det har - desværre - også været nødvendigt at medvirke med rådgivning i et tilfælde, hvor et lokalhistorisk arkiv har været udsat for lukning. I Grindsted Kommune besluttede man i forbindelse med behandlingen af budget 1997 at lukke lokalarkivet,

der var en afdeling under biblioteket. Interesserede borgere er gået sammen om at drive arkivet videre, og det har fortsat til huse på biblioteket. Vi må nu håbe, at kommunen om ikke andet vil støtte det almennyttige arbejde økonomisk, der udføres i arkivet. Grindsted har været førende blandt lokalarkiverne i Ribe Amt, og det er trist at måtte konstatere den seneste udvikling. Lokalarkiverne er sårbare og meget følsomme - og driftsudgifterne er yderst små sammenlignet med mange andre kommunale aktiviteter.

Vejledning af amtets arkiver

Et andet område, hvor amtskonsulenten har fuldt ud at gøre, er rådgivning af amtets lokalarkiver. Der er efterhånden 51 lokalarkiver i Ribe Amt (og et ekstraordinært medlem), og i det lys er 19 timer arbejdstid ugentlig ikke meget, da slet ikke, da hendes arbejdsopgaver består i andet og mere end vejledning af det enkelte arkiv.

Vejledning omkring konkrete problemer er stadig en af amtskonsulentens vigtigste arbejdsopgaver, for konkrete, påtrængende problemer i arkiverne kan sjældent indpasses i RALs overordnede kursusaktivitet. Det er for eksempel af stor betydning, at arkiverne kender de grundlæggende regler for registrering og anvender godkendte registreringsmetoder og arkiveringsmaterialer. Og det er heller ikke uden betydning, at der er gået en grundig vejledning forud for større anskaffelser som f.eks. køb af edb-udstyr. Sådanne opgaver skal der bare være tid til.

Kursusvirksomheden

Om kursusvirksomheden er der meget - og meget positivt - at sige i år. Søgningen til RALs modulkurser har været ganske overvældende, nogle gange næsten for stor til de lokaler, der skulle danne ram-

me om undervisningen. Det gælder såvel i Samlingslokalet på Esbjerg Byhistoriske Arkiv eller lokalerne på Kiva Grafisk, hvor vi havde et arrangement i efteråret.

Modulkurserne, som RALs uddannelsesudvalg har udtænkt og gennemført i samarbejde med amtskonsulent Birgitte H. Thomsen må have ramt noget centralt. En idé bag kurserne var at få en sammenhæng i undervisningsaktiviteten - at det ene kursus var en forudsætning for det næste. Mange har opfattet det som sådant og er mødt flittigt op - andre nøjedes med at komme til enkelte kurser, hvad der også var muligt.

Med kurset i slutningen af februar 1997 er modulkurserne slut. Det vil være vældig rart, hvis medlemmerne her i aften ville kommentere kursusvirksomheden og formulere ønsker til fremtiden.

Andre aktiviteter

Af andre ting, der er foregået i RALs regi, må nævnes RAL-Nyt - foreningens medlemsblad. Det er i 1996 kommet med tre numre.

Som I har set, er layoutet smukkere end tidligere - men I vil også kunne konstatere, at der stadig ikke er en voldsom kø blandt medlemmerne for at indsende bidrag. Derfor: Brug bladet - det er jeres. Redaktionen vil være mere end lykkelig for indsendte bidrag.

Gennem adskillige år har Ribe Amts Lokalarkiver sammen med Sydvestjysk Egns- og Slægtshistoriske Forening været medindbyder til to årlige studieture til Landsarkivet i Viborg. Interessen for disse af-tenture har ændret sig på det seneste. Hvor der tidligere var venteliste eller der måtte sendes to busser afsted, kniber det nu at fylde blot en bus. Og det er karakteristisk, at lokalarkivfolkene fylder mindre end tidligere, ja som regel er det kun et enkelt eller et par arkiver, der har deltagere med. Da RAL indgår som medarrangør af disse ture og skal betale halvdelen af et eventuelt underskud, har bestyrelsen besluttet at udtræde af samarbejdet. Arkiverne kan fortsat få indbydelserne tilsendt, men deltagerne herfra må betale en højere pris end hidtil - med mindre de melder sig ind i SESF.

Kirkebøger på mikrokort

Det faldende deltagertal i studieturene til Landsarkivet i Viborg skyldes ikke svækket interesse for

slægts- eller lokalhistorie. Forklaringen skal snarere søges i, at mange lokalarkiver selv har købt mikrokort af de lokale kirkebøger frem til 1892. På Esbjerg Byhistoriske Arkiv er der blevet opbygget en central kopisamling, som bl.a. rummer kopier af alle jyske kirkebøger indtil 1892. Denne samling bruges flittigt - uden at vi har gjort voldsom reklame for den endnu. Der er nemlig stadig nogle spredte huller i samlingen, og før de er fyldt ud, vil vi ikke lave et samlet fremstød.

Rygtet er dog løbet os i forvejen - der er tit ventetid ved læseapparaterne, og foran døren til arkivets læsesal er der om morgenen ofte kø - ligesom ved udsalg i gamle dage - for at komme ind og få et læseapparat straks fra morgenstunden. Det er fysisk stærke brugere, vi har - nogle skulle måske hellere besøge Form og Figur end arkivet - for de spinkle læseapparater har svært ved at holde til brugernes mange armkræfter. Der er foreløbig blevet indkøbt tre nye læseapparater - af solid kvalitet. Vi håber, de holder til den flittige brug.

Brugerne er også flinke til at påpege, at vi gerne må anskaffe flere mikrokort. Man vil gerne have resten af kirkebøgerne (dvs. fra Sjælland og Fyn), og landsdækkende sæt af folketællingerne står også på manges ønskeseddel. Uden penge ude fra går det dog ikke. Kirkebogskopierne blev betalt af Esbjerg Kommune via arkivets budget med 150.000 kr. og et tilskud fra Ribe Amt på 25.000 kr. Dertil kom tilskud fra to mindre, private fonde, så der i alt kunne købes for 185.000 kr. Her i aften kunne det derfor være fristende at spørge Ribe Amt, om man ikke nu kan vende beløbene, så Esbjerg Kommune betaler 25.000 kr. og Ribe Amt 150.000 kr. til en fortsat udbygning af den centrale mikrofilsamling? Man kan nemlig stadig købe med stor rabat, så almindelig snusfornuft tilsiger, at man slår til nu!

Arkivguide

Den sidste aktivitet, jeg vil nævne, er arkivguiden - altså en oversigt over amtets lokalarkiver med en kort introduktion til de enkelte arkivers samlinger. I har hørt om arkivguiden på tidligere generalforsamlinger, men det nye er, at udarbejdelsen af manuskriptet er i gang - adskillige af jer har allerede haft besøg af amtskonsulent Birgitte H. Thomsen, og det er planen, at guiden skal foreligge sidst i 1997. Den skal være endnu et hjælpemiddel til at finde vej til lo-

kalarkiverne og deres samlinger - selv om stadig flere melder sig som brugere.

Kommende aktiviteter

Det var i korte træk de aktiviteter, jeg ville nævne for 1996. Traditionen tro skal jeg da ikke undlade at nævne nogle kommende aktiviteter. Årtusindskiftet står snart for døren - og man burde sætte en amsdækkende aktivitet i gang, som har til formål at fastholde enkelte menneskers oplevelse af det sidste år i dette årti - og århundrede. På amtsplan burde der oprettes skrivesteder, hvor deltagerne forpligter sig til at skrive eller på anden måde fortælle om deres dagligdag og gøren og laden i øvrigt. Tænk hvis vi havde haft et tilsvarende materiale for 1899, 1799 osv. Denne opgave er imidlertid så omfattende, at RAL ikke kan gennemføre den alene. Vi må alliere os med Historisk Samfund for Ribe Amt, med museerne - og jeg kunne også forestille mig Ribe Amt involveret, ikke mindst på det økonomiske område. Nogle vil nok sige, at det er tidligt at nævne det forhold. Blot vil jeg pege på, at budgetlægningen for 1998 snart går i gang, og nogle af et eventuelt projekts aktiviteter skal finde sted i efteråret 1998. Så det er ved at haste.

Man kan sige meget om beretningers længde. Mere kunne nævnes, noget kunne være gjort kortere. Hvad ikke er blevet nævnt, kan der naturligvis spørges til.

Lad mig afslutte med at takke bestyrelsen for godt samarbejde, revisorerne for omhyggeligt arbejde, amtskonsulent Birgitte H. Thomsen for en stor indsats, Ribe Amtsråd for bevillingen til amtskonsulentens løn og tilskuddet til udgivelse af arkivernes beretninger som særtryk af Historisk Samfund for Ribe Amts årbog Fra Ribe Amt og Historisk Samfund for Ribe Amt og Ribe Amts Museumsråd for samarbejde i det forgangne år.

Amtskonsulentens beretning 1996

Jeg er glad for endnu en gang at kunne stå her og skue ud over de forsamlede repræsentanter for lokalarkiverne i Ribe Amt. Der er nemlig efterhånden flere og flere kendte ansigter imellem, og jeg håber

også, at jeg efterhånden er ved at være et kendt ansigt både for jer og for de andre medarbejdere på lokalarkiverne ude i amtet, som ikke er til stede her i aften. Jeg har i løbet af de sidste ca. tre år, hvor jeg har fungeret som konsulent for jer, synes jeg da selv, fået et bedre og bedre kendskab til lokalarkiverne, aktiviteterne, medarbejderne og hvad der i øvrigt foregår rundt omkring i amtet. Men ikke bare det - det er også min fornemmelse, at flere og flere ikke blot ved, men også bruger den gode og fornuftige ordning at de lokalhistoriske arkiver har tilknyttet en konsulent, som kan bruges i allehånde arkivspørgsmål. Jeg er sådan set ikke i tvivl om, at alle hele tiden har syntes, at det var en glimrende ide med en konsulent, men jeg synes alligevel, at jeg mærker en stadig stigende efterspørgsel efter min assistance, både ved henvendelser over telefonen om mindre spørgsmål, der kan klares nu og her, men også om større problemer, der kan kræve et besøg på arkivet, eller som sætter gang i et længere forløb med rådgivning og meget andet. Som konsulent er jeg klar over, at både behov og efterspørgsel eksisterer, og det er jeg glad for - men jeg er endnu mere glad for, at konsulentens tjenester og muligheder benyttes og udnyttes i så høj grad som det efterhånden er tilfældet - og jeg ser ikke en fremtid i møde, hvor hverken behov, brug for eller kontakt til konsulenten bliver mindre, snarere tværtimod.

Modulkurserne

En af de store opgaver, RAL satte i søen i det forgangne arbejdsår, var afviklingen af rækken af modulkurser, som jo skulle fungere som en introduktion til og indføring i både arkivverdenen, men også de metoder og værktøjer, man som lokalarkivmedarbejder har brug for at kende. Jeg vil tro, at næsten alle amtets lokalarkiver har deltaget i, om ikke samtlige kurser i rækken, så dog udvalgte kurser, der havde speciel interesse. RAL og jeg er meget glade for at have oplevet den store interesse og meget fine opbakning, der har været blandt RALs medlemmer til kurserne - der har ikke været ét kursus, hvor vi ikke har set mange deltagere, stor entusiasme og god interesse. RAL prioriterer netop uddannelsen af amtets arkivmedarbejdere højt, og derfor har det været en stor glæde at opleve så mange og så tilfredse arkivmedarbejdere deltage i rækken af modulkurser. Både tilbagemeldingerne fra deltagerne og mit eget

indtryk er, at rigtig mange arkivmedarbejdere gang på gang er gået hjem med ny viden og ny inspiration til arbejdet i lokalarkiverne.

Anden kursusvirksomhed

Modulkurserne er dog ikke de eneste tiltag, RAL tager med hensyn til uddannelsen af amtets arkivmedarbejdere. RAL har efterhånden helt gode erfaringer med, at jeg som konsulent er rejsende i mindre kursusarrangementer, tilpasset specielle omstændigheder, problemer, behov og ønsker. Ud over den vejledning jeg kan yde gennem telefonen eller gennem et enkelt besøg, hvor der behandles særlige spørgsmål, har jeg med tiden oplevet, at mange arkiver, om det så er enkelte arkiver, eller flere i samme område, der slår sig sammen, er meget tilfredse med, at vi aftaler for eksempel et registreringskursus over for eksempel tre gange. Det kan så omhandle indkomstjournalisering, arkivaliere registrering, billedregistrering og etablering af søgesystemer, og her er der vældig gode muligheder for at tage lokale problemer op og diskutere dem igennem på en måde, der måske kan være vanskeligere i et større forum. Det har efterhånden en del arkiver benyttet sig af, og der er flere af den type arrangementer undervejs til det nye arbejdsår.

Temaaften

Foruden kurserne arrangerer RAL også den årlige temaaften, hvor emnet sidste gang tog udgangspunkt i, at mange arkiver på forskellig måde er engagerede i udarbejdelsen af bøger og andre skrifter, det være sig sognehistorier eller andet. Overskriften var *Fra ide til bog*, og der var arrangeret et besøg på en grafisk virksomhed, hvor deltagerne fik demonstreret, hvordan bogproduktion foregår. Der var en flot deltagelse, og ud over de gode snakke med kollegerne fra andre arkiver hen over middagen, fik mange en god oplevelse med hjem.

Arkivguide

RAL har jo også et andet projekt i sving, og det er udarbejdelsen af en arkivguide for lokalarkiverne i Ribe Amt. Jeg har modtaget en del skemaer, som er grundlaget for guiden, men jeg har også været på besøg på en del arkiver - blandt andet nogle, hvor jeg ikke har været på besøg før. Jeg har selv været me-

get glad for disse besøg, da jeg igennem dem har fået meget at vide på flere områder: Jeg har fået en meget større viden om, hvad der rent faktisk befinder sig på lokalarkiverne i amtet af spændende materiale, jeg har fået meget at vide om, hvordan man arbejder med arkivalierne på de enkelte arkiver, og jeg har fået mange gode snakke om allehånde emner inden for vores verden - men hvad jeg er meget glad for ved disse besøg, det er, at jeg får en god mulighed for både at se de lokale forhold, se ansigterne bag arkiverne, lære om arkivernes indhold - og så derigennem få nyttige tilbagemeldinger på, hvad de enkelte arkivmedarbejdere mener, at de kan bruge konsulenten til. Det er en god og udbytterig måde at pejle sig ind på eksisterende og eventuelle nye arbejdsområder og indsatsmuligheder for RAL og for mig som konsulent.

Beretninger

Som vanligt - de par gange jeg har skullet aflægge beretning for jer - så vil jeg benytte lejligheden til at bringe et hjertesuk til torvs. Jeg er netop meget begejstret for arkivbesøgene, som udarbejdelsen af arkivguiden jo er anledning til, for gennem besøgene får jeg noget at vide om arkiverne og deres aktiviteter. Men jeg arbejder jo også med hvert år at forbedre jeres beretninger for det forgangne år til udgivelse i *Historisk Samfund for Ribe Amts årbog* *Fra Ribe Amt*. Og igennem de beretninger burde jeg og mange andre jo kunne få et vældig godt indtryk af hvad der sker ude omkring i amtets arkiver, og hvad der for eksempel måtte være indkommet af spændende arkivalier i det forgangne år. Og det er selvfølgelig også tilfældet for mange arkivers vedkommende - men jeg vil gerne opfordre jer til, at I også bruger beretningerne til at komme ud af busken og få fortalt den interesserede omverden om, hvad der egentlig foregår bag arkivernes døre. Beretningerne er en anledning til og en mulighed for at udbrede kendskabet til, hvad et lokalhistorisk arkiv er og hvad det kan bruges til. Så fortæl om arkivet, hvad I laver dér og hvad der sker på jeres arkiv - også i beretningerne.

RAL-Nyt

Det samme gør sig gældende for RALs blad, *RAL-Nyt*. Det er også en af mine opgaver, sammen med

bladets redaktør, Olga Pedersen, at varetage udarbejdelsen af bladet - og jeg vil her gerne opfordre jer til at bruge bladet. For det første skal det læses - men I skal også bruge det, for det er jeres eget blad. Så skriv endelig til bladet. Det behøver ikke være lange artikler, vi bringer gerne meddelelser, og både redaktøren og jeg står gerne til rådighed med råd og vejledning i den forbindelse. Men bladet kan ikke eksistere uden stof - så jeg vil lige som sidste år opfordre jer kraftigt til at bruge bladet - læs det og skriv til det.

Til slut vil jeg gerne takke medarbejderne på de lokalhistoriske arkiver i Ribe Amt og RALs bestyrelse for et godt samarbejde og et godt arbejdsår i 1996. Og takke af med en opfordring til jer om at bruge konsulenten i det næste arbejdsår også, lige så meget som jeg er blevet brugt i 1996 - det har været en fornøjelse, og det er jeg sikker på, at det fortsat vil være i fremtiden!

Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver 1996

Billund kommune

Lokalhistorisk Arkiv

Billund Centret, 7190 Billund. Tlf.: 75 33 24 72.

Åbningstid: Tirsdag kl. 19-21 eller efter aftale.

Leder: Kaj Schmidt, Søndermarksvej 411,

7190 Billund. Tlf.: 75 33 13 92.

Arkivet havde i 1996 godt 50 besøgende og 30 afleveringer.

Af afleveringer skal fremhæves: Afskrifter af indberetninger til Nationalmuseets Etnologiske Undersøgelser, 3 bøger - kopier - som forhenværende sognerådsformand Hans Jensen har skrevet i hånden fra 1976 til 1979, samt kopier af udklip fra Poul Andersson fra 1952 til 1990.

Vorbasse Lokalhistoriske Arkiv

Vorbasse Museum, Kirkegade 3, 6623 Vorbasse.

Tlf.: 75 33 37 17.

Åbningstid: Tirsdag kl. 19-21 eller efter aftale.

Leder: Sven Tygesen, Stadionvej 4 A, 6623 Vorbasse.

Tlf.: 75 33 31 39.

Arkivets postadresse: Stadionvej 4 A, 6623 Vorbasse.

I 1996 har arkivet modtaget 42 afleveringer, heraf to større. Der har været afholdt en udstilling. Arkivet har haft mange skriftlige og telefoniske henvendelser fra folk, der arbejder med slægtshistorie. Besøgertallet i arkivet er stigende.

Blåbjerg kommune

Blåbjerg Lokalhistoriske Arkiv

Sønder Allé 21, 6830 Nr. Nebel. Tlf.: 75 28 71 18.

Åbningstid: Mandag kl. 8.30-11.30 samt efter aftale med lederen.

Leder: Henning Nielsen. Tlf.: 75 28 20 26.

Året 1996 har budt på en kraftig reduktion i antallet af afleveringer - det blev kun til 14 stk. I besøgsprotokollen er der noteret 175 gæster, hvoraf nogle er flittige gengangere. Udlånsprotokollen viser 34 udlån. Et par lokalhistoriske bøger har i årets løb hentet såvel tekst- som billedmateriale i arkivet.

Blåvandshuk kommune

Blåvandshuk Lokalhistoriske Arkiv

Kirkegade 3, 6840 Oksbøl. Tlf.: 75 27 15 48.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: L.G. Ipsen, Østparken 92, 6840 Oksbøl.

Tlf.: 75 27 15 89.

1996 gav ikke det store antal indkomster, men der dumpede dog af og til noget ind ad brevsprækken, eller vi har kunnet finde poser og kasser henstillet ved døren, desværre ofte uden giveradresse.

Den konsultative virksomhed har stort set ligget på samme niveau som sidste år, måske dog med en vis stigning i antallet af henvendelser fra udlandet (tidligere tyske flygtninge, emigranter, m.fl.).

En enkelt indkomst bør dog fremhæves, ikke mindst fordi arkivet selv havde startet en eftersøgning af den: En film lavet af amatører i 1949/50, der handler om militærnægteres dagligliv i C.A.-lejren i Oksbøl. Filmen (16 mm) er nu landet velbeholden i arkivet og er p.t. ved at blive konverteret til videofilm.

Senest er der indleveret en fotoserie af bygninger i det militære øvelsesterræn, som danner et godt supplement til eksisterende dokumentation over de ekspropierede bygninger og arealer i Blåvandshuk Kommune. Den i sidste årbog omtalte billedbog foreligger nu i lay-out og afventer et belejligt tidspunkt for udgivelse.

To gange i det forløbne år har arkivet assisteret Norddeutsche Rundfunk (NDR/Rostock og NDR/Kiel) med research og filmoptagelser ved-

rørende tidligere flygtninge i Oksbøllejren, som bringes i det program, der kaldes "Ostsee-Rapport" (N3).

Arkivet har fra "Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge" (VDK) modtaget en advisering om, at der fra officielt tysk hold påtænkes afholdt en mindedag ("Deutsche Danken Dänemark") i anledning af 50-året for hjemvendelsen af hovedparten af tyske flygtninge - mindedagen vil også komme til at berøre Oksbøl.

Bramming kommune

Bramming Byhistoriske Arkiv

Jernbanegade 8 B, 1., 6740 Bramming.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: Olaf Bak, Sportsvej 7, 6740 Bramming.

Tlf.: 75 17 45 51.

Post sendes til lederen. Telefonisk henvendelse rettes også til lederen.

I Bramming Byhistoriske Arkiv blev den største og bedste oplevelse for bestyrelsen i 1996 så afgjort den, at vi fik sat en ende på vor ventetid. Efter ca. 4 års behandling i amtsbestyrelsen blev vore vedtægter om sider godkendt.

For 1996 er antallet af gaver og afleveringer på 45 mod 61 i 1995, og adskillige af afleveringerne omfattede flere forskellige enheder, en enkelt aflevering således flere hundrede fotos, hvoraf kun en lille procentdel er identificeret eller beskrevet. Størsteparten af afleveringerne bestod af fotos, udklip, protokoller, beskrivelser og slægtoplysninger.

Antallet af udlån var 6, og der var 14 besøgende i arkivet. Arkivet har deltaget i to møder m.v., besvaret 20 skriftlige og telefoniske forespørgsler, udleveret 13 kopier, 1 ejendomsbeskrivelse, besvaret 6 slægtsforespørgsler, fremvist arkivets diasserie en gang og deltaget i en udstilling.

Endvidere har arkivlederen i årets løb foretaget udklip af aktuelle artikler m.v. i dag- og distriktsblade samt arkiveret disse.

I afleveringerne har der været enkelte effekter, som hører hjemme på Bramming Egnsmuseum, til hvilket de da er videregivet. Siden arkivets start i november 1959 har arkivet nu modtaget ca. 1250 afleveringer.

Darum Sognearkiv

Nørrebyvej 12, Store Darum, 6740 Bramming.

Åbningstid: 1. oktober - 31. marts: Onsdag kl. 15-17 samt efter aftale med lederen.

Leder: Erling Schmidt, Refshedevej 9, Store Darum, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 90 11.

Post sendes til lederen.

Arkivet har i 1996 modtaget 13 afleveringer. Blandt afleveringerne var der en dagbog fra krigen 1848-1850, hvor en ung mand fra Darum deltog. I dagbogen har han nedskrevet sine indtryk fra træfninger, han deltog i og fra et ophold på lazarettet.

Fremhæves kan også en aflevering af en del fotos fra Darum, deriblandt et af gymnastikforeningen Olympias første formand C.F. Nielsen. Foreningen blev stiftet i 1904 og blev i 1960 lagt sammen med Darum Ungdomsforening til det nuværende Darum Gymnastik- og Ungdomsforening.

I september 1996 deltog arkivet i samarbejde med Hunderup Sognearkiv i et arrangement på Riber Kjærgård Landbrugsskole. Arrangementet fandt sted i forbindelse med det årlige kulturarrangement - kulturugen - i Bramming Kommune. Der blev vist en film om høslæt i marsken omkring århundredeskiftet og arrangeret en udstilling af fotos, der viste forskellige høst- og markarbejdssituationer fra Hunderup og Darum sogne. Udover fotos var der udstillet forskellige landbrugsredskaber - venligst udlånt af Hans Andreasen m.fl. fra Vejrup Sognearkiv. 106 personer overværede arrangementet.

I oktober 1996 arrangerede arkivet i samarbejde med Darum Menighedsråd et foredrag ved gårdejer Tage Lauridsen, Darum Sønderby. Emnet for foredraget var "Det gamle Darum Sønderby". På en levende og medrivende måde fortalte Tage Lauridsen om de gamle marskgårde og deres beboere i Darum Sønderby gennem de sidste 200 år. I forbindelse med foredraget havde arkivet arrangeret en lille udstilling med billeder af de fleste af gårdene. 27 personer overværede foredraget.

I november 1996 var arkivleder Olga Pedersen, Åstrup Sognearkiv, inviteret til at holde foredrag om de grundlæggende begreber i slægtsforskning. Spændende og inspirerende førte foredragsholderen tilhørerne ind i slægtsforskerens verden. Foredraget var arrangeret i samarbejde med Darum Borgerforening og blev overværet af 14 personer.

Sønderbyvej 21, Darum Sønderby. En af de gamle marskgårde i Darum Sønderby. Dele af det nuværende stuehus kan føres tilbage til slutningen af 1700-tallet. Ejerne kan føres tilbage til 1688. (Darum Sognearkiv).

Arkivet har haft 8 besøgende i åbningstiden samt en del henvendelser derudover, blandt andet fra slægtsforskere fra ind- og udland. En 6.-klasse fra Darum skole, der arbejdede med emnet "Darum før og nu", fik hjælp fra arkivet.

Gørding Sognearkiv

Plejehjemmet Østergården, Nørremarken, 6690 Gørding.

Åbningstid: 1. og 3. mandag hver måned kl. 19-21.

Lukket i juli måned.

Leder: Nora Olesen, Hessellundvej 14, 6690 Gørding. Tlf.: 75 17 88 75.

I løbet af året har arkivet modtaget en del afleveringer og gaver, også pengegaver. Vi oplever et stigende antal skriftlige henvendelser som vi besvarer så godt som muligt. Nogle opfordres dog også til selv at komme på arkivet. På vore åbningsaftener har vi pænt med besøg, derudover kommer skoleklasser og andre besøgende efter aftale.

Vi er i fuld gang med registreringen af vore billeder på EDB, og når vi er færdige med dem står arkivalierne for tur. Ejler Nielsen og Hans P. Hansen har udarbejdet en bog om ejendommene i Bjernstrup, og der har været så stor efterspørgsel efter bogen, at der nu er lavet et genoptryk. En lignende bog er under udarbejdelse om Lourup - det er en stor omgang og vi glæder os meget over det store arbejde der lægges i det.

Vor lokalhistoriske aften var som sædvanlig godt besøgt. Museumsinspektør Ulla Mejhdahl, Gørding, fortalte og viste lysbilleder og effekter fra fundene ved motorvejsudgravningerne. Vi havde en lille gættekonkurrence og musikalsk underholdning ved Holger Andersen og C.A. Nissen.

Vore medarbejdere deltager med stor interesse i RALs kursusrække, og ser frem til en ny serie. Arkivet har desuden også medvirket ved Kulturugen i Bramming Kommune.

Hunderup Sognearkiv

Kjærgårdvej 9, Hunderup, 6740 Bramming.

Åbningstid: Vinterhalvåret: 1. mandag hver måned kl. 19.30-21.30 samt efter aftale med lederen.

Leder: Thea Boesen Smidt, Puggårdsvej 3, Sejstrup, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 33 42.

Hunderup Sognearkiv har i 1996 registreret 26 indleveringer. I forbindelse med Hunderup Brugsforenings 50 års jubilæum har vi modtaget protokoller helt fra foreningens oprettelse.

Derudover har vi modtaget et amatør fotografi med Kong Chr. IX placeret midt i en forsamling, der var til stede i anledning af indvielsen af jernbanen mellem Varde og Ølgod i 1875.

Foruden kassebøger og billeder har vi også modtaget en større bogsamling. Blandt bøgerne var der et digert værk i 5 bind af Salomon J. Frifelt og Tobiasen Kragelund. En guldgrube, der beretter om sæder og skikke fra vort sogn.

Vi har ikke haft ret mange besøgende, men derimod en del henvendelser fra slægtsforskere, som vi har prøvet på at hjælpe så godt vi kunne. Arkivets bestyrelse har i årets løb brugt en del tid på at gennemgå forlængst indleverede og registrerede billeder, så de nu er placeret i vort udvidede søgesystem.

Til Lokalhistorisk Årbog for Bramming Kommune har vi bidraget med en spændende gårdhistorie fra Hunderup sogn. Samme historie har vi holdt foredrag om adskillige steder.

For ca. 25 år siden optog fhv. og nu afdøde kørelærer Harald Jensen, Sejstrup, en smalfilm over forskellige begivenheder i Hunderup og Sejstrup. Denne film ligger i dag på Bramming Egnsmuseum, der har lovet at spille den over på video for os.

Vejrup Sognearkiv

Skolevængt 3, Vejrup, 6740 Bramming.

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 15-17 samt efter aftale med lederen.

Leder: Verner Thomsen, Kærvej 15, Vejrup, 6740 Bramming. Tlf.: 75 19 01 64 eller 75 19 00 63.

1996 har været et godt år for Vejrup Sognearkiv. Arkivet har modtaget 47 afleveringer fra 20 personer. Antallet af besøg i arkivet har været på samme niveau som de foregående år.

Ud over det sædvanlige har arkivet haft besøg fra USA, hvor pastor Kris Frøsig og frue var på besøg. Han er født i Vejrup, hvor hans forældre drev Vejrup Bageri. I 1930, da han var to år gammel, emigrerede familien til USA. Tre gange har arkivet haft besøg af klasser fra Vejrup skole, og udvalget bag sognearkivet håber på et fortsat godt samarbejde mellem skolen og arkivet.

Vi har søgt Brandkassefonden SydVest i Vejen om 3000 kr. til bevaring af gamle gravsten ved Vejrup kirke, dog skal vi selv finde et tilsvarende beløb, samt 2000 kr. til andre formål.

Der blev indledt en ny form for samarbejde, da Lokalhistorisk Forening for Bramming Kommune og Vejrup Sognearkiv i fællesskab arrangerede en udflugtsaften i Vejrup Sogn, denne gang i Grisbækområdet. Først besøgte vi Jesper Christensen, Spangvej 2. Her bød formanden velkommen til de næsten 100 deltagere, der med stor interesse så samlingen af veterantraktorer. Bent Christensen viste rundt og fortalte om sin minkfarm. Sigrid og Niels Peder Kjær viste rundt i deres meget smukke have. En tur rundt i denne er en stor oplevelse, og man kan se, at de har brugt mange timer på at skabe haven. Derefter gik turen til Gerda og Verner Thomsens landbrugsmuseum, hvor den meget smukke flintsamling blev studeret grundigt og beundret. Kaffen fik vi på Vejrup Kro, sammen med et dyk i Vejrups fortid, og så blev Vejrup-sangen naturligvis sunget.

Vester Nykirke Sognearkiv

Endrup Andelsmejeri, Bygaden 43, 6740 Bramming.

Åbningstid: Efter aftale med formanden.

Formand: Niels Erik Junk, Gummesmarkvej 8, Vong, 6740 Bramming. Tlf.: 75 17 01 07.

Arkivet har ligget stille i 1996. Årsagen til det stille år var, at det blev overvejet at flytte arkivet, da lokalerne i kælderen under biblioteket var uegnede på grund af fugt. Arkivet er nu flyttet midlertidigt til lokaler på Endrup Andelsmejeri. Vi er nu et udvalg på seks medlemmer, der har meldt os som interesserede i arkivets fremtid. Dette udvalg skal konstitueres i 1997 og aftale indkøb af inventar m.m., så vi tror, det lykkes at få fremtiden sikret for arkivet.

Arkivet har i 1996 modtaget et legat fra Skads m.fl. Herreders Brandkasse.

Brørup kommune

Historisk Arkiv for Brørup og Omegn

Biblioteket, Stadionvej 6, 6650 Brørup.

Åbningstid: Torsdag kl. 15-17 eller efter aftale.

Leder: Laurits Clausen, Hyacintvej 6, 6650 Brørup.

Tlf.: 75 38 18 55.

I det forløbne år har vi modtaget ca. 40 nye og supplerende arkivalier, ca. 250 fotos, 15 protokoller samt skøder og pantebreve fra omkring 1900. Omkring 150 personer har aflagt arkivet et besøg, blandt andet 4 skoleklasser, hvor emneuge og stileskrivning priorerede fortid og nutid lige højt.

Desuden har vi igen i år fået mere udenlands korrespondance, mest med tilknytning til familiære rødder, med fotos og oplysninger.

Vi har i år udgivet årsskrift nr. 11, og da vi udgiver et årsskrift hvert andet år dækker vores årsskrifter over 20 år tilbage i tiden. Flere af årgangene er blevet genoptrykt, da de 400 eksemplarer vi får kopieret af hver årgang ikke har kunnet dække behovet.

Årsskriftet, der udkom i 1996, dækker over følgende emner: "Foldingbro før og efter genforeningen 1920", "Brørup Kommunes skolevæsen 1650-1990", andet afsnit af "Menneske omkring Sønderkov" samt "En del af mine erindringer" af en 90-årig.

Foreningen har udover et par møder og en udflugt været på skoler og plejehjem med foredrag og lysbilleder.

Esbjerg kommune

Esbjerg Byhistoriske Arkiv

Torvegade 47, Postboks 522, 6701 Esbjerg.

Tlf.: 75 18 18 55. Telefax: 75 18 09 40.

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 10-16, torsdag tillige kl. 16-18.

Leder: Jørgen Dieckmann Rasmussen.

1996 blev et år med en usædvanlig spændvidde i afleveringernes omfang: Fra et enkelt fotografi eller postkort til en aflevering på over 70 flyttekasser fyldt med negativer med tilhørende negativprotokoller, kartotekskort m.m. fra Esbjergs gamle, velrenommerede fotograffirma Peter Nissen. Omkring årsskiftet 1995/96 besluttede ejeren gennem det seneste par år at lukke forretningen og aflevere den omfattende negativsamling til Esbjerg Byhistoriske Ar-

kiv. Selvom arkivet også er taknemmelig for små afleveringer af et enkelt postkort eller et enkelt fotografi, sådan som det allerede er nævnt, kan det dog ikke skjules, at Peter Nissens arkiv har en helt speciel status. Peter Nissen var Esbjergs fotograf gennem en menneskealder: Han fotograferede spædbørn, konfirmander, brudepar, kendtes og ukendtes portrætter, og endvidere virkede han som reklamefotograf. I den forbindelse har han besøgt byens forretninger og virksomheder, og det har givet mange spændende optagelser af høj kvalitet, som arkivet ellers ikke ville råde over. Til gengæld har det overrasket mange yngre mennesker, at de allerede "er kommet på arkiv" - negativsamlingen på over 600.000 stk. rummer nemlig også få år gamle optagelser. Dog er de blevet beroliget ved at høre, at der fortsat kan leveres aftryk af gamle såvel som nye negativer, hvis de ellers findes i samlingen.

Peter Nissens arkiv er næsten magnetisk. Det er en stor, men også utrolig spændende opgave, der venter forude med ompakning, registrering og udvælgelse til kopiering. I første omgang er negativerne søgt opstillet i den afleverede nummerorden, så eventuelle bestillinger kan effektueres. Endvidere er ompakningen så småt gået i gang, men det er et omfattende arbejde - skønsomt vil det tage en medarbejder fire fulde arbejdsår at løse opgaven. Til gengæld vil man også opnå en stor pladsbesparelse, idet det ompakkede materiale vil fylde 1/3 af det uopakkede. Vigtigere er det måske, at den omfattende aflevering af fotografier har sat gang i overvejelserne om, hvordan det omfattende materiale skal tilgængeliggøres. Der vil aldrig blive lavet kopier af alle 600.000 negativer, men måske er skanning måden at gøre større dele af billedsamlingen tilgængelig på end ellers - det er arkivar Else-Marie Poulsen og fotograf Brian Kristensen ved at undersøge.

At Peter Nissens arkiv var en stor og betydningsfuld aflevering, er vist allerede fremgået, men det må ikke overskygge, at Esbjerg Byhistoriske Arkiv blandt de øvrige 201 afleveringer i 1996 har modtaget andre, væsentlige kilder til egnens og befolkningens historie. Nævnes kan f.eks. arkiverne fra advokat Dueholm, Esbjerg Slagtermesterforening, Bikubens Spareforening, FOF, Vesterhavsdrengene, Esbjerg Rideklub, Esbjerg Husmodergård, Syd- og Vestjysk Købmandsforening samt Esbjerg Soroptimistklub (supplementsaflevering). Dertil kommer en lang

*Oslo-frokosten fortæres åbenbart med største velbehag! En elev fra Boldesager Skole i Esbjerg spiser sin skolebe-
spisningsmadpakke, som er blevet lavet i forbindelse med afviklingen af klassens projekttuge, der var afslutning på
efterårets lokalhistoriske undervisningsforløb. November 1996. (Foto: Brian Kristensen, Esbjerg Byhistoriske Ar-
kiv).*

række større og mindre afleveringer, som hver især bidrager til Esbjergs historie. Feks. har samarbejde med aktive borgere i Tjæreborg og Boldesager-området ført til en vældig udbygning af arkivets fotosamling fra de to steder.

Det begynder også at kunne mærkes, at sognearkiverne i Guldager, Hjerting, Hostrup og Vester Nebel er kommet i gang på et formaliseret grundlag. Det overordnede samarbejde foregår i Arkivudvalget, hvor arkivleder Jørgen Dieckmann Rasmussen fungerer som sekretær. At sognearkivernes arbejde er kommet i gang, mærkes også af amtskonsulent Birgitte Herreborg Thomsen, som får flere kunder i butikken, og så har det i særdeleshed givet en del ekstra affotograferingsopgaver til arkivets fotografer, idet de udfører fotoarbejde for sognearkiverne.

Traditionen tro har der også i 1996 været afholdt

en lang række kurser i arkivets regi. Emnerne har dels været gengangere som lokal- og personalhistorisk værksted, kurser i slægtsforskning og gotisk skriftlæsning, dels helt nye tilbud. Et hit blev kurset i grænselandets historie, som samlede 25 deltagere fra efteråret 1996. Foruden kurserne er der blevet holdt fyraftensforedrag eller søndagsmatineer om emner, der er aktuelle i Esbjergs historie eller specielt relevante i arkivets løbende arbejde.

Af formidlingsaktiviteter i øvrigt må nævnes årets udstillingsaktiviteter. I forbindelse med 60'er-festivalens 10-års jubilæum arrangerede Esbjerg Byhistoriske Arkiv ved arkivar Else-Marie Poulsen en udstilling om Esbjerg i 1960'erne. Det blev en meget populær udstilling, som bl.a. blev populær ved at vise en lang række fotografier, som ikke tidligere havde været anvendt i udstillingssammenhæng. Årets sid-

ste udstilling handlede om vand. Esbjerg Kommune Vandforsyning og - vandtårn - kunne fejre 100 års jubilæum i begyndelsen af december. Arkivar Else-Marie Poulsen blev ansat til at skrive vandforsynings historie, og den indhøstede viden blev foruden i en bog omsat i en udstilling om vandforsynings historie. I forbindelse med udstillingsåbning og jubilæum holdt arkivet weekend-åbent, og trods konkurrence fra julebagning og juleindkøb fandt en del nye ansigter vej til arkivets udstillingslokale.

Nye ansigter på læsesalen var i 1996 imidlertid ikke forbeholdt denne særlige weekend i december. Rygtet om arkivets samling af de jyske kirkebøger har spredt sig, og slægtsforskere kommer fra nær og fjern for at benytte sig af de nye muligheder. Alt dette sker uden egentlig annoncering. På grund af en del huller i leverancen af mikrokort samt mangel på gode læseapparater har vi nemlig ikke turdet annoncere tilbuddet endnu - og nu behøves det ikke længere. Og kravene vokser: Mange brugere ser gerne, at arkivet anskaffer mikrokort af de fynske og sjællandske kirkebøger, ligesom landsdækkende sæt af diverse folketællinger står på manges ønskeseddel. Uden "en rig onkel" med en papkasse med penge under armen er disse anskaffelser dog ikke mulige.

Bogen om vandforsyningens historie blev ikke den eneste bogudgivelse i 1996. Årets udgivelser blev indledt med Ingvar Schönemanns Min krig - En legende om barndom, besættelse og befrielse. I marts kunne vi præsentere John T. Lauridsens bog om Oscar Bruun, der var læge i pionertidens Esbjerg. Det var en spændende historie om Esbjergs første læge, en ny indgang til de første årtier af byens historie. Kort tid efter fulgte udgivelsen af Inger Marie Jørgensens bog Esbjerg - herfra min verden går. Den handler om fem generationers Esbjerg-historie med hovedvægt på tiden efter 1920. Endelig må det heller ikke glemmes, at forsommer, sommer og tidligt efterår arbejdsomt var meget præget af forberedelsen af Esbjergs Historie Bd. 1. Der blev brugt mange kræfter og mange timer på redaktion af bogen, som Rosendahls Forlag kunne præsentere den 3. december på Esbjerg Museum.

Samarbejdet med skolevæsenet undergik nogle forandringer. Gennem fem år er kommunens lærere blevet uddannet i byens historie på en række i øvrigt meget populære "Kend-din-by-kurser". Nu skulle der ske noget nyt, og det blev i form af et konkret projekt

med titlen Styrkelse af børns historiebevidsthed og identitet gennem arbejde med lokalhistorie. Omdrejningspunktet var en 6.-klasse på Boldesager Skole med klasselærer Lars Reimann som ansvarshavende sammen med arkivar Birgitte Herreborg Thomsen fra Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Projektet førte eleverne vidt omkring - det var ikke blot tekst og billeder, men også sanseoplevelser. Der blev således spist Oslo-frokoster og drukket saftvand, og kulminationen var en emneuge, hvori blandt andet indgik en historisk modeopvisning. Slutstenen er en rapport og et kort dialyd-show om projektet. Begge dele foreligger i 1997.

Indadtil har vi brugt en del kræfter på en fortsat diskussion af arkivets organisation. I den forbindelse blev det tydeligt understreget, at vi er alt for få mennesker til alt for meget arbejde. Selvom ØD-ordningen åbner mulighed for at inddrage midlertidigt ansatte medarbejdere til konkrete projekter, må det konstateres, at arkivets ressource-problemer ikke kan løses ad den vej. En mere permanent finansiering til en række stillinger må findes, ikke mindst til hele registreringsområdet.

I årets løb har arkivets medarbejdere deltaget på interne kurser eller været på studierejser i udlandet, bl.a. med Arkivernes Faglige Studierejser til Berlin og det tidligere Østtyskland. At se, hvad man gør andre steder, sætter ens eget arbejde og egne vilkår i perspektiv. Der var derfor også stort udbytte af den fælles studietur til Aalborg Lokalhistoriske Arkiv, som arkivets medarbejdere var på i maj. Der var enighed om, at denne form for ture bør fortsætte i det kommende år.

Ved årsskiftet måtte vi konstatere, at 1996 havde været endnu et travlt, men spændende år. Vi var kommet noget videre med gamle opgaver, men året bød også på nye, store udfordringer, som det nye år ikke ville kunne løse.

Guldager Sognearkiv

Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V.

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 18.30-21.00 samt efter aftale med lederen.

Leder: Christian Jakobsen, Guldagervej 76, 6710 Esbjerg V. Tlf.: 75 11 60 24.

Efter overståede kurser først på året blev der taget fat på det egentlige arbejde med registrering og arkive-

ring samt oprettelse af et søgesystem. Sidst på sommeren var vi nået så vidt, at tiden var inde til at markere etableringen af Guldager Sognearkiv med en officiel indvielse. Gennem omdeling af løbesedler og pressemeddelelser blev sognets borgere og andre interesserede inviteret til Åbent Hus torsdag den 26. september 1996.

I den tidligere smedeforretnings kontorlokaler har arkivet til huse, og pensioneret smedemester Christian Jacobsen er arkivleder. Til indvielsesdagen havde arkivet blandt andet en udstilling af gamle billeder og fotostater. For at få plads til de mange billeder havde man inddraget værkstedets lokaler til formålet. I selve arkivlokalet var der en særudstilling med titlen "Der var engang i Guldager". På et luftfoto fra 1952 af den lille landsby havde vi afmærket de bygninger, som de følgende år blev revet ned, hvilket markant har ændret bybilledet, som i samme periode er blevet omkranset af nye boligkvarterer. Der var billeder af de forskellige nu nedrevne bygninger med en kort beskrivelse af bygningernes fortid.

Arkivets ledelse havde med spænding imødeset dagen. Hvor mange ville efterkomme invitationen? Knap en halv time efter åbningen var der trængsel i lokalerne og inden dagen var omme havde 150 besøgende lagt vejen forbi. Det var ikke blot arkivets udstilling, som havde de besøgendes interesse - i den gamle smiede med essen fra 1913 er smedemester Christian Jacobsens store samling af gamle redskaber, værktøj m.v. udstillet. Det at man inden for samme bygninger har to samlinger, der handler om og fortæller om fortiden er en god kombination - samtidig med at det er et værdifuldt aktiv for lokalsamfundet.

Af det indkomne materiale er der foreløbig registreret 45 arkivfonds, 64 billeder og 23 udklip. De fleste arkivfonds er forenings- og personarkiver.

Historisk Samling fra Besættelsestiden 1940-1945

Torvegade 47, Postboks 522, 6701 Esbjerg.

Tlf.: 76 10 03 18.

Telefax: 75 18 17 77. E-mail: hsbno@post4.tele.dk

Åbningstid: tirsdag kl. 10-12 og torsdag kl. 10-12 og kl. 13-18.

Leder: Niels Wium Olesen.

1996 var det første år - efter en periode på fem år med markeringer af 50-års mærkedage fra besættelsen - hvor man ikke skulle samle opmærksomheden for besættelsestidens historie om et jubilæum. Det gik nu fint uden, og det var glædeligt at konstatere at det var på alle fronter, at opmærksomheden fortsatte: Både vedrørende studier på Samlingens læsesal, afleveringer, skole- og foreningsbesøg, forespørgsler og foredragsrækkerne blev interessen fastholdt - på nogle områder var den endda stigende.

Det var dog ikke kun det udadvendte arbejde, der trivedes i 1996. Også på de interne linier og i forhold til Samlingens samarbejdsparter skete der nyt. Den fortsatte registrering af Samlingens arkivalier og bøger kom et godt skridt længere frem i 1996 - ikke mindst i kraft af et stort og solidt arbejde udført af Samlingens frivillige medarbejdere.

Også Samlingens samarbejdsrelationer til andre institutioner udvikledes. Særlig vigtig var i den forbindelse den samarbejdsaftale, som Samlingen i marts indgik med Centralbiblioteket i Esbjerg om registrering af Samlingens omfattende bogsamling med speciallitteratur om besættelsestiden, Anden Verdenskrig og beslægtede emner.

Relationerne til de traditionelle samarbejdsparter i Esbjerg og i resten af landet blev fastholdt eller udbygget. Endelig knyttedes kontakter til Musée de la Résistance et de la Déportation i Grenoble, der kan betegnes som en fransk søsterinstitution til Samlingen.

Samlingens ti-års jubilæum blev markeret med bogudgivelse og udskrivelsen af en prisopgave. I samme anledning var Samlingen i december vært for en velbesøgt reception, hvor nye og gamle venner af Samlingen hjalp os i gang med de næste ti år. Et godt punktum for et godt år.

1996 blev også et år med mange forskellige udadvendte aktiviteter. Flere af disse var fortsatte fra tidligere år: udgivelse af Nyhedsbrev, udstilling, konferencebesøg, artikler og anmeldelser i tidsskrifter og aviser, medvirken ved redaktion af bogudgivelser, deltagelse i tidsskriftredaktion, bestyrelsesarbejde i historiske selskaber samt to sæsoner med foredragsrækker.

Årets to større begivenheder knyttede sig til Samlingens udstilling i foråret, "Hverdag og verdenshistorie 1930-1950", og til ti-års jubilæet i december.

Den i slutningen af 1995 påbegyndte udvikling af

Samlingens Nyhedsbrev er fortsat. Nyhedsbrevet er blevet et slagkraftigt aktiv for Samlingen. Der citeres fra det i debatten om besættelsestidens historie, og henvendelser til Samlingen sker ofte med udgangspunkt i Nyhedsbrevet. Oplaget har i hele årgangen været 400.

Foruden Niels Wium Olesen har Ib Rahbek og professor Uffe Østergård skrevet kronikker eller længere artikler til Nyhedsbrevet. Det er hensigten, at udefra kommende skribenter stadig skal opfordres til at skrive. Uffe Østergårds kronik foranledigede flere henvendelser til Samlingen.

Udstillingen "Hverdag og verdenshistorie 1930-1950", som byggede på en af de spændende afleveringer fra 1995, nemlig Aage Kochs privatarkiv, blev vist i Samlingens udstillingslokaler fra den 14. februar til den 30. april. Udstillingen tog udgangspunkt i Aage Kochs eventyrlige liv i årene fra 1930 til 1950. Med det biografiske perspektiv fortaltes en historie om 1930'ernes antifascistiske kamp, stridigheder mellem socialdemokrater og kommunister i 1930'erne, flygtningehjælp til tyske dissidenter, nationalt samarbejde i besættelsens første år, foreningsliv i 1940'ernes Esbjerg, den esbjergensiske auguststrejke i 1943, flugt til Sverige, Den danske Brigade og endelig det danske flygtningearbejde 1945-48. En besættelsestidshistorie med forspil og efterspil og med bl.a. flygtningebegrebet som gennemgående tema.

Det var glædeligt, at Frihedsmuseet i København viste udstillingen som særudstilling i oktober/november. Hermed fik det i forvejen gode samarbejde mellem de to institutioner et konkret udadventt udtryk. Niels Wium Olesen, der havde tilrettelagt udstillingen, viste rundt i udstillingen på Frihedsmuseet i den københavnske Kulturnat den 11. oktober.

Foredragsrækkerne udarbejdet i samarbejde med Folkeuniversitetet er fortsat en af Samlingens væsentligste aktiviteter. Selvfølgelig fordi vi her får fornøjelsen af at få den nyeste forskning i besættelsestidens historie formidlet af forskerne selv, men i høj grad også fordi der med tiden er blevet oparbejdet en så god stemning omkring arrangementerne, at de ofte udvikler sig til spændende og interessante meningsudvekslinger i kraft af tilhørernes medvirken i form af spørgsmål og kommentarer. På den måde skabes en frugtbar dialog mellem forskningen og den alment historieinteresserede.

Som noget nyt var begge årets foredragsrækker

samlet om et tema. I foråret hed det Befriet - og hvad så. Besættelsestidens eftermæle og betydning, hvor vi oven på jubilæumsåret fik belyst, hvilke konsekvenser besættelsestiden havde haft politisk, socialt og kulturelt. I efteråret var det Biografiske skitser, som med fire portrætter af centrale skikkelser fra besættelsestiden bragte den personlige vinkel på besættelsestiden frem - og ikke mindst hvordan besættelsestiden prægede de fire personer senere i deres liv.

I årets løb er Samlingen blevet besøgt af seks skoleklasser, som har modtaget foredrag og er blevet introduceret til Samlingen. Flere skoler i både Esbjerg og resten af landet har fået tilsendt materiale om specifikke sider af besættelsestidens historie, ligesom et større antal elever fra både folkeskolen, gymnasierne, HF og HTX har opsøgt Samlingen for at få vejledning i forbindelse med opgaveskrivning. Især efterspørgslen efter vejledning er blevet større, og det er glædeligt at de lokale gymnasieelever har fået øjnene op for, hvilke muligheder Samlingen byder på i den henseende - især med henblik på udarbejdelsen af større opgaver.

Samlingen udgav i anledning af ti-års jubilæet en antologi. Bogen hedder Mennesker, politik og besættelse og indeholder fire biografiske skitser omhandlerne Erik Scavenius, Børge Thing, Arne Sørensen og Hans Hedtoft skrevet af de fire forskere, der holdt foredrag om de samme personer i efterårs-sæsonens foredragsrække. Dertil kommer en artikel om Samlingens egen historie. Hensigten med bogen er især at sprede kendskabet til Samlingen til en større offentlighed. Det gøres på den ene side ved at tage udgangspunkt i en af Samlingens væsentlige aktiviteter - foredragsrækken - og på den anden side ved at fortælle Samlingens egen historie.

Et andet tiltag i forbindelse med ti-års jubilæet var udskrivelsen af en prisopgave til universiteterne og andre højere læreanstalter. Den bedste specialeafhandling om besættelsestidens illegale presse i Esbjerg og omegn bliver præmieret med kr. 10.000, - som velvilligt er doneret af Bikuben i Esbjergs Fond. Bestyrelsesmedlemmerne Verner Bruhn og Bent Iversen samt professor Henning Poulsen, Aarhus Universitet og forskningsleder John T. Lauridsen, Det kgl. Bibliotek sidder sammen med Samlingens leder, Niels Wium Olesen, i bedømmelsesudvalget. Det er håbet, at udskrivelsen af prisopgaven vil skabe

større opmærksomhed om Samlingens unikke arkivalier.

Centralbiblioteket har forestået registreringen af Samlingens omfattende samling af speciallitteratur om Anden Verdenskrig og beslægtede emner. Arbejdet startede i april og de omkring 1200 bind, som på nuværende tidspunkt udgør Samlingens bibliotek, var færdigregistreret i december. Nyindkøb vil herefter løbende blive registreret. I følge samarbejdsaftalen er Fonden: Historisk Samling fra Besættelsestiden stadig ejer af bøgerne, og biblioteket foretager registreringen mod betaling. Samlingens bibliotek er nu registreret som en filial af Esbjergs biblioteker og fremtræder som sådan i bibliotekets edb-registrering.

Et andet større registreringsprojekt vedrører Samlingens store avisudklipsarkiv. Frivillige medarbejdere har på dette område i de sidste næsten to år udført et stort arbejde, som der nu er ved at være bund i. Vi kan se frem til at kunne yde brugerne en fin service vedrørende udklipssamlingen. Også i det daglige arbejde på Samlingen vil udklipsarkivet være et fortrinligt værktøj.

Dorthe Petersen har i årets løb holdt adskillige foredrag på baggrund af sin bog Thue og hans tid.

Niels Wium Olesen har holdt foredrag på Esbjerg Gymnasium, AOF, Esbjerg, Jerne Sognehus, i Round Table, Esbjerg og på Frihedsmuseet i København. Endvidere deltaget i konference holdt af Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie i København den 7. og 8. juni i København.

Der kom 30 afleveringer i 1996. Det var bemærkelsesværdigt, at mange af disse var afstedkommet af Samlingens øvrige aktiviteter. Een skyldtes således for eksempel TV-udsendelsen om udstillingen Hverdag og verdenshistorie, én skyldtes en artikel i Esbjerg Ugeavis.

En aflevering må dog fremhæves. I begyndelsen af januar modtog Samlingen tre store flyttekasser med kvalitetslitteratur om besættelsestiden. Der var tale om den til dato største aflevering af bøger - og ikke mindst kvaliteten af bøgerne og de ofte meget smukke indbindinger har givet Samlingens bibliotek et løft.

Samlingen takker alle, der i årets løb har afleveret materiale. Lida og Oskar Nielsens Fond, Esbjerg Ugeavis' Fond, Den Danske Bank, Esbjerg samt S&W fondet takkes for støtte til jubilæumsantologi-

en. Bikubens Fond i Esbjerg takkes for støtte til Samlingens prisopgave.

Samlingen vil gerne afslutningsvis sige tak til Samlingens revisor Jens Chr. Nielsen, der på frivillig basis har påtaget sig opgaven med at revidere Samlingens regnskab. Også en tak til den nærmeste og gode samarbejdspartner i det daglige, Esbjerg Byhistoriske Arkiv. Sidst men ikke mindst en stor tak til alle, der i 1996 skænkede penge, dokumenter og bøger eller lignende til Samlingen. Afleveringerne er i den sidste ende det vigtigste fundament for Samlingens fremtidige arbejde.

Bestyrelsen takker alle, der i årets løb har vist interesse for Samlingen. En særlig tak til Samlingens frivillige medarbejdere, der som altid har ydet et godt og stort arbejde.

Endelig skylder bestyrelsen Esbjerg Kommune stor tak for en altid velvillig indstilling overfor Samlingen.

Hjerting Lokalarkiv

Gl. Guldagervej 14, 6710 Esbjerg V.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: Grete Gregersen. Tlf.: 75 11 57 87.

Allerførst vil vi gerne rette en stor tak til styrelsesmedlemmerne for Hjerting Lokalarkiv for et godt samarbejde i 1996, som har været et godt år. Arkivet har fået mange arkivalier, og det er utrolig dejligt, hvorfor der samtidig skal lyde en stor tak til alle, der har doneret til vort lille lokale arkiv.

Året 1996 har været et meget spændende år. Her tænker vi navnlig på, at det økonomiske område i forhold til Esbjerg Kommune nu er i orden, ligesom arkivets vedtægter er godkendt hos de instanser, som skal varetage den slags. Fundamentet skal være i orden, ellers er der ikke noget at bygge på. I løbet af 1996 har vi fået fundamentet bygget af gode byggestre bestående af styrelsesmedlemmerne for Hjerting Lokalarkiv.

Tirsdag den 2. april 1996 inviterede Hjerting Lokalarkiv byens borgere til et møde i Jon & Dittes Hus. Her ville vi fortælle om starten på Hjerting Lokalarkiv, som ligger helt tilbage i 1990. Ligeledes fortalte Manfred Jensen om fiskeri og søfart. Sven Will fortalte om fotografier, Palle Lyck om historiske bøger og tidsskrifter, og Otto Kjærgaard om Hjerting

Sogns historie. Carl Aage Soelbjerg skulle have fortalt om Hjertringhuse, Hjertringbygninger og skøder, men var desværre forhindret.

Alle fortalte levende, også om den store betydning det har at bevare fortiden, således at fremtiden har noget godt at bygge på. Efterfølgende blev der en meget livlig snak, og fortællelysten var stor. En rigtig hyggelig og givende aften, som vi håber kan gentages i de kommende år.

I september måned havde vi en dejlig byvandring med Manfred Jensen som guide. Tilslutningen var stor, der mødte ca. 40 personer op som hørte interesseret på fortællinger om, hvem der havde boet i husene. Vi sluttede af i Jon & Dittes Hus med kaffe og småkager, som var sponsoreret af Hjertring-Posten, hvilket vi takker for.

Endelig må det nævnes, at styrelsens medlemmer har været på flere RAL-kurser på Byhistorisk Arkiv i Esbjerg, som i øvrigt er en utrolig god samarbejdspartner, hvor vi altid kan hente støtte og vejledning.

Til slut vil vi gerne i beretningen endnu en gang takke de borgere i Hjertring og andre steder, som har doneret arkivalier til arkivet i 1996.

Vores ønske for 1997 er, at mange flere vil se efter i pulterkamre og skuffer, for det er vores indtryk, at der fortsat ligger mange arkivalier, der vil kunne få stor betydning for eftertiden, såfremt de bliver indleveret og registreret på den rigtige måde.

Hostrup Sognearkiv

Kokspang Fritidscenter, Kokspangvej 54, 6710 Esbjerg V.

Åbningstid: Første torsdag hver måned kl. 19-21 samt efter aftale.

Leder: Elna Vogt, Kokspang Hedevej 5, 6710 Esbjerg V. Tlf.: 75 26 91 65.

Post sendes til lederen.

Året 1996 har været stille og roligt, der har været 53 afleveringer og arkivet har fået 100 billeder affotograferet på Byhistorisk Arkiv i Esbjerg, så der har været en del at registrere og arkivere.

Udstillingen "Vejen til fortiden" var godt besøgt, og vi har derudover haft et nogenlunde besøg arkivets størrelse taget i betragtning.

Af gode afleveringer har vi fået billeder af Hostrup Sogns første Brugsforening både udefra og indendørs. Arkivet har også fået billeder af Hostrups

gamle forsamlingshus og gården på Hostrupvej 14, der begge blev ødelagt ved en skypumpe i 1928.

Skads Sognearkiv

Kontaktperson: Finn Ryneld, Majgårdsparken 23, Andrup, 6705 Esbjerg Ø. Tlf.: 75 16 00 48.

Beretningen for Skads Sognearkiv var sidste år af særdeles beskedent omfang, men dog præget af optimisme på grund af forventning om en snarlig etablering i egnede lokaler. Vi havde således håbet i år at kunne bidrage med den glædelige meddelelse, at arkivet nu var indrettet og arbejdet med at indsamle arkivalier i fuld gang. Sådan er det imidlertid desværre ikke gået, og det trods en ihærdig indsats fra alle gode kræfter, både lokalt og ikke mindst på Byhistorisk Arkiv i Esbjerg

Vi føler i den anledning trang til at fortælle lidt om forløbet af arbejdet med at etablere et sognearkiv i Skads-Andrup-området - ikke for at afskrække andre, der måtte gå med lignende tanker - men for at delagtiggøre dem i, hvilke forhindringer man risikerer at løbe ind i. Samtidig har beretningen den "terapeutiske" funktion, at vi får afløb for nogle af vore frustrationer, hvilket læserne bedes bære over med.

Forhistorien til det igangværende arbejde med at indrette et sognearkiv i Skads er lang. Flere enkeltpersoner i sognet har gennem mange år arbejdet med lokalhistorie på privat plan. Det være sig i form af deltagelse i kurser, indsamling af arkivalier, udarbejdelse af registranter over slægtsgårde osv. Der har således også flere gange været tilløb til at begynde et egentlig arkivarbejde. Det faldt derfor naturligt, at en kreds af personer for omkring 10-15 år siden forsøgte at etablere et sognearkiv. Det var heller ikke vanskeligt at finde interesse for sagen i sognet. Desværre viste det sig alligevel efter mange og ihærdige forsøge umuligt at opdrive egnede lokaler til formålet. Arbejdet med at etablere et sognearkiv blev herefter ikke opgivet, men lå dog som følge af de resultatløse bestræbelser stille i en årrække.

I efteråret 1994 var tiden moden til at gøre forsøget igen: Esbjerg Kommune var i færd med at udarbejde en ny struktur og tilskuds politik for lokalarkiver. Og lokalt var nye og håbefulde kræfter villige til at gøre en indsats for at få et sognearkiv på bene. En arbejdsgruppe på tre personer (en af pionererne og to nye) deltog i informationsmøder på Es-

bjerg Byhistoriske Arkiv samt i det stiftende arkivudvalgsmøde i foråret 1995. Ligeledes gennemførte arbejdsgruppen - med stort udbytte - RALs modulkurser i 1996. Sideløbende med deltagelsen i møder og kurser arbejdedes intenst på at finde egnede lokaler, hvilket bestemte ikke var nogen let opgave, eftersom sognet kun rummer få kommunale bygninger, hvor der kunne være mulighed for huslejfrit logi.

I sommeren 1996 var der imidlertid langt om længe udsigt til en løsning. Efter forhandling med brugerne af den tidligere kæmnerbolig i Skads syntes der at være mulighed for at få velegnede lokaler, som tillige var handicapvenlig indrettet, havde en central beliggenhed, gode adgangsforhold og parkeringsplads samt offentlig transport lige ved døren. Samt hvad der ikke var mindst væsentlig - var uden omkostninger til husleje. Lederen af Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Jørgen Dieckmann Rasmussen, blev kontaktet. Han besøgtede lokalerne og kunne med få ændringer godkende dem til arkivformål. Stor var derfor glæden og optimismen, da ansøgningen om tilladelse til at anvende lokalerne blev sendt afsted til Esbjerg Kommune.

Tiden gik, men gentagne henvendelser til kommunen om en afklaring gav ikke grund til bekymring - kun lettere irritation over ikke at kunne komme i gang. Den endelige godkendelse blev derfor nærmest betragtet som en formalitet. Arbejdsgruppen gik da også i gang med at udforme vedtægter for Skads Sognarkiv. Disse forelå godkendt af såvel Esbjerg Kommune som RAL og SLA i løbet af det sene efterår 1996. I midten af november 1996 kom så endelig svaret på henvendelsen om at måtte benytte de kommunalt ejede og hidtil ubenyttede lokaler i Skads. Svaret fra Esbjerg Kommunes Borgerservice, under hvem bygningen sorteres, indeholdt et afslag: "Man ønskede ikke at give tilladelse til, at der blev indrettet sognarkiv i bygningen". Fornye henvendelser til kommunen gav intet resultat. Humøret var hermed på nulpunktet.

Eneste udvej var nu at kontakte skolen endnu en gang. (Efter mildt pres) - så skolen sig i forsommeren 1997 i stand til at tilbyde et kælderlokale. Dette kunne dog desværre ikke opfylde kravene til et arkivlokale. Skads Sognarkiv er dermed stadig uden lokaler og således kun en realitet på papiret. Det vil ikke være rigtigt at sige, at alt håb er opgivet, men

der er ingen tvivl om, at en realistisk mulighed for egnede lokaler skal vise sig inden for en overskuelig fremtid, hvis de involverede personer ikke skal miste det engagement, som er drivkraften, og historien om Skads Sognarkiv ikke skal forblive en sørgmunter føljeton.

Vester Nebel Sognarkiv

Vester Nebel Skole, 6715 Esbjerg N.

Åbningstid: Sidste torsdag hver måned kl. 18.30-20.30 samt efter aftale.

Leder: Henning Jørgensen, Lifstrup Hovedvej 54, 6715 Esbjerg N. Tlf.: 75 16 92 46.

Vester Nebel Sognarkiv har i 1996 modtaget 13 afleveringer. Nogle af afleveringerne var ganske små, mens andre var betydningsfulde. En vigtig aflevering bestod af arkiverne fra de to nedlagte Lifstrupforeninger: Lifstrup Andelsfryseri og Lifstrup Foderstofforening. En anden vigtig aflevering var en samling på ca. 50 billeder, hvoraf flere uden tvivl ikke eksisterer i andre eksemplarer længere.

Formidlingsmæssigt har arkivet været ret passivt gennem året. Vi har kun deltaget i en enkelt udstilling (som dog var pænt besøgt), og arkivet har kun haft få henvendelser.

Den lidt passive udadvendte aktivitet gennem året skal finde sin årsag i, at arkivet på andre områder har haft et virkelig travlt år. Hidtil har arkivets samling ikke været registreret. Dette registreringsarbejde er en stor del af 1996 forløbet med, således at samlingen nu er komplet registreret og fuldt ud søgbar. Et stort arbejde, men virkelig lettende! Ligeledes har vi deltaget i samtlige RALs modulkurser med stort udbytte.

1996 blev året, hvor sognarkivet kunne flytte ind i et nyt lokale. I 1996 blev der ved skolen opført et fælles værested (Sognehuset) for sognets beboere på initiativ af VNØ. Her kunne sognarkivet i december måned flytte ind i et flot lokale. Dette lokale er helt anderledes tilgængeligt og synligt end det gamle, ligesom det ligger et sted, hvor folk kommer og går. Alene denne flytning har gjort, at vi allerede har konstateret en helt anderledes interesse i sognet for arkivet.

Endelig skal det nævnes, at vi som hvert år har modtaget tilskud fra Skads Herreds Brandkasses Fond, men som noget nyt også er begyndt at modta-

ge tilskud fra Esbjerg Kommune. Disse tilskud har gjort det muligt at indrette det nye lokale brandsikkert og forskriftsmæssigt, ligesom det er muligt at drive arkivet som den lokale sikring af lokalsamfundets historiske kilder.

Fanø kommune

Sognearkivet i Nordby

Niels Engersvej 5, Nordby, 6720 Fanø.

Tlf.: 75 16 62 60.

Åbningstid: Tirsdag kl. 10-12, onsdag kl. 19-21 samt efter aftale med lederen.

Leder: Anne Jensen, Kikkebjergvej 18, Nordby, 6720 Fanø. Tlf.: 75 16 32 28.

Nordby-arkivet har i 1996 modtaget 100 sagsnumre, der hver indeholder flere arkivalier, herimellem skøder, forhandlingsprotokoller, erindringer, beretning om kaninjagt, gamle love og bestemmelser. Der var 30 afleveringer med billeder, herimellem flere store afleveringer og flere fine gamle tegninger og forskellige postkort.

Arkivet får året igennem henvendelser fra institutioner, foreninger og enkeltpersoner om billeder m.m., blandt andet leverer arkivet stof til det medlemsskrift, som Fanø Lokalhistoriske Forening udgiver 4 gange om året, og som behandler emner fra Fanøs historie.

Vi har haft 285 besøgende i 1996, deriblandt flere fra USA, Holland og Tyskland.

Vi har modtaget gaver fra Fanø Kommune, Skads m.fl. Herreders Brandkasses Fond og Fanø Spare- og Laanekasse. Vi takker mange gange for såvel arkivalier som for økonomiske bidrag.

Sønderho-arkivet

Sognegården, Landevejen 41, Sønderho, 6720 Fanø. Åbningstid: Mandag kl. 19-21 samt efter aftale med lederen.

Leder: Jørgen Lind, Møllegården, Sønderho, 6720 Fanø. Tlf.: 75 16 41 14.

1996 bragte 22 nye afleveringer til Sønderho-arkivet. Der er stor bredde i arten af afleveringer. Et eksempel på yderligheder går fra de dias, som journalisten Peter Olesen anvendte under et foredrag i Nordby for nogle år siden til nogle helt perfekte atelierfotos, som fotograf J.N. Kromann har taget for måske 100

år siden af nogle for os desværre uidentificerede personer og familier.

Blandt mange andre fotografier og negativer stammer en del fra en "badegæstefamilie" i Sønderho omkring 1920. Samlingen af postkort er igen vokset - det er faktisk utroligt hvor mange forskellige postkort, der gennem 100 år er udkommet alene med Sønderho-motiver, og så har arkivet endda ikke nær dem alle!

En meget speciel og helt uvurderlig aflevering indeholder 6 spolebånd, der er optaget under dansefester sidst i 1960'erne og først i 1970'erne af nu afdøde Jørgen Jensen. Det drejer sig naturligvis om Fanø-musik leveret især af spillemandene Frits Brinch og Søren "Lassen" Brinch, og alle stykkerne er nøje optegnet med titler, m.v. Det er et godt supplement til de optagelser, som Dansk Folkemindesamling lavede et år eller to tidligere, og som i forvejen fandtes i arkivet. Optagelserne må ikke udnyttes kommercielt.

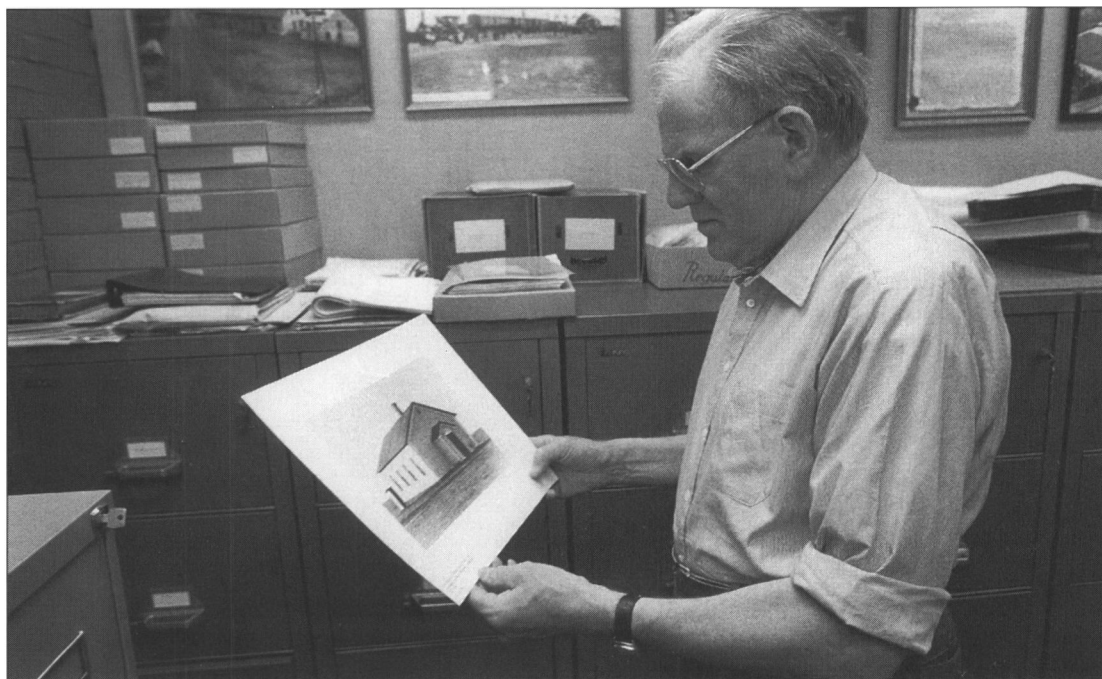
Spændende er også en række breve, fotos og en mindebog om forfatteren Torry Gredsted, der en tid boede i Sønderho.

Arkivet har også modtaget gamle købekontrakter, skøder, brandpolicer og lignende bygningspapirer, der alle udbygger kendskabet til byens huse.

Til KZ og Veteranflyklubben har arkivet leveret oplysninger og fotos om en tysk flyvemaskine, som nødlandede under første verdenskrig. Til gengæld modtog vi det flotte klubblad med den færdige artikel.

For arkivlederens vedkommende må det nok siges, at især den første halvdel af året stod i Fanøløbenes tegn. Der blev arbejdet intenst med bogen "Historien om Fanø Motorløbene 1919-1924", og det lykkedes at få den færdig til udgivelse i begyndelsen af juli. Bogen blev meget godt modtaget, både i og udenfor motorkredse, måske fordi der næsten ikke findes bøger på dansk om dansk motorhistorie. Vi har også holdt lysbilledforedrag om Fanøløbene, og interessen er stadig stor. Alt det indsamlede materiale, der er brugt til at lave bogen, samles i Sønderho-arkivet, tilgængeligt for dem, der ønsker at grave yderligere detaljer frem - der er stadig mange, der ikke blev plads til i bogen!

Sognearkiverne på Fanø begyndte sidst på året at undersøge mulighederne for eventuelt at anskaffe edb-udstyr til Arkibas-registrering. Dette indebærer

Forhenværende overbibliotekar H.E. Eriksen i Grindsted Lokalhistoriske Arkiv med et billede af Grindsted Missionshus. (Foto: Mads Hansen, Vejle Amts Folkeblad).

blandt andet, at hvert arkiv skal være selvstændigt medlem af SLA (Sammenslutningen af Lokalarkiver). Vi vil fortsat være én institution, Sognearkiverne på Fanø, med fælles økonomi m.m., men skal have hvert sit sæt (enslydende) vedtægter.

Tak til bidragydere, der gav Sønderho-arkivet endnu et leveår.

Grindsted kommune

Grindsted Lokalhistoriske Arkiv

Grindsted Bibliotek

Tinghusgade 16, 7200 Grindsted. Tlf.: 75 32 09 00.

Fax: 75 32 32 94.

Åbningstid: Onsdag 15-19 eller efter aftale.

Leder: Jens Erik Starup, Horsbølvej 13, 7200 Grindsted. Tlf.: 75 32 23 53.

E-mail: Jens.Starup@post2.tele.dk

Arkivet har i 1996 modtaget 30 afleveringer, hvoraf en enkelt må betegnes som ret omfattende. Af afleveringernes indhold kan nævnes: Forhandlingsprotokoller fra en skytteforening dækkende tidsrummet 1920-1988, regnskabsbøger fra en husholdningsforening, en landmands regnskabsbog fra 1892 til 1939, en del billeder af sogne- og byrådsmedlemmer, en større udklipssamling, erindringer samt arbejdsmateriale til bogen "Hedens hemmeligheder" af Peter Henningsen.

Samlingerne er også blevet anvendt. 261 besøgende havde i 1996 skrevet sig i besøgsprotokollen. Også i år blev der trukket meget på arkivets samlinger i forbindelse med Grindsted-Vorbasse Museums og Den Jyske Sparekasses projekt om Grindsted-Bilundegnens historie. Andet bind, "Stationsbyens samfund" af Sidsel Eriksen udkom i november.

Jens Madsens projekt om Vestersognets gårdhistorie er blevet udvidet til at omfatte hele det gamle

Grindsted Sogn. Vestersognet er stort set færdiggjort, og Jens Madsen er allerede godt i gang med ejerlavene i Østersognet. Kaj Christensens projekt med edb-registrering af Grindsted Sogns kirkebøger er også godt på vej. Det bliver uden tvivl et godt værktøj for de slægtsforskere, der har aner i Grindsted Sogn.

Alle afleveringer i 1996 er registreret i Arkibas, og arbejdet med edb-registrering af de gamle arkivalier er igangsat.

En anden væsentlig sag i 1996 var "privatiseringen" af arkivet. Arkivet har hidindtil kørt som en afdeling under Grindsted Bibliotek med en halvtidsansat leder, der var lønnet af biblioteket. Sparehensyn gjorde, at det ikke var muligt at afse lønnet arbejdskraft til arkivet. Valget stod således mellem at lukke arkivet eller forsøge at drive det videre ved hjælp af frivillige. En arbejdsgruppe blev nedsat for at undersøge mulighederne. Arbejdsgruppen indkaldte til et offentligt møde for at afklare om det var muligt at skaffe frivillige nok til at drive arkivet videre. Det viste sig heldigvis at være tilfældet. Det blev så besluttet at organisere arkivet som en selvejende institution med en bestyrelse på 5 medlemmer, og at arkivets bestyrelse skal vælges på Grindsted og Omegns Slægts- og Lokalhistoriske Forenings generalforsamling.

I december måned blev en midlertidig bestyrelse nedsat. Bestyrelsen ansatte en leder af arkivet, og der blev truffet aftale med 7 frivillige medarbejdere, således at det blev muligt at drive arkivet videre fra den 1. januar 1997. Arkivet drives nu med et tilskud fra Grindsted Kommune, og har fortsat til huse i bibliotekets lokaler. Den ugentlige åbningstid er blevet noget reduceret, men vi håber med tiden på alle øvrige områder at komme op på det samme fine service-niveau som hidindtil.

Hejnsvig Lokalhistoriske Arkiv

Hejnsvig Skole, Bakkevej 9, 7250 Hejnsvig.
Åbningstid: 1. onsdag hver måned kl. 14-16 og 3. onsdag hver måned kl. 18-20.
Leder: Hans Jensen, Højene 1, 7250 Hejnsvig.
Tlf.: 75 33 58 57.

Hejnsvig Sognearkiv har i 1996 modtaget 30 indleveringer, eller i alt 220 arkivalier. Årets største indlevering er fotografier fra Fugdal Mose i årene 1918-1928.

Under første verdenskrig var der beskæftiget flere hundrede mennesker med tørveproduktion i Fugdal Mose.

Arkivet har i årets løb fået anskaffet udstillingstavler til fremvisning af billeder, fotografier og særlige dokumenter. Vi har haft besøg af vores amtskonsulent Birgitte Thomsen til hjælp og vejledning.

Lokalforeningen har nu 43 medlemmer, hvilket er uændret fra sidste år.

Arkivet har tre gange haft en omtale i JyskeVestkysten og Vejle Amts Folkeblad af gamle billeder, som arkivet manglede oplysninger om. Derudover har vi haft en udstilling i arkivets lokaler om tiden i Hejnsvig Sogn i perioden 1910-1920.

Vi håber på, at stadig flere af de lokale og fraflyttere fra byen og sognet husker på, at det er en meget bedre ide at aflevere til arkivet end at kassere og smide på lossepladsen.

Helle kommune

Agerbæk Lokalhistoriske Arkiv

Sognelunden, Fåborgvej 151, 6753 Agerbæk.
Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 14.00-16.00 eller efter aftale.

Ledere: Hans Nielsen, Skovgårdsvej 23, 6753 Agerbæk. Tlf.: 75 19 60 98. Edith Ehmsen, Fåborgvej 131 E, 6753 Agerbæk. Tlf.: 75 19 62 09.

Ved generalforsamlingen den 24. februar oplyste formanden, at der i fællesudvalget for arkiverne i Helle Kommune havde været et møde med Nora Olesen fra Gørding Sognearkiv, som fortalte om brugen af edb i lokalarkivet. Helle Kommunes tilbud om edb som et forsøg blev startet sidste vinter, men er ikke blevet til noget på grund af tekniske vanskeligheder.

Varde Museum har lavet udstillingen "Skoler i Helle Kommune", som arkiverne bidrog med oplysninger til. Udstillingen har været vist på Sognelunden.

På årets udflugt besøgte vi Ølgod Museum, og det var en god tur, men der var for lille tilslutning.

Arkivet har i år, som tidligere, søgt fonde. Der var afslag fra den ene, men fra Skads Herreders Brandkasse fik arkivet som sædvanlig et tilskud, og det takker vi for. Også tak til Helle Kommune for støtte derfra.

Arbejdet i arkivet har i år bestået af registrering af ca. 150 billeder og 360 arkivalier, bestående af skø-

der, pantebreve, kongebrev, dåbsattester, love, kassebøger, forhandlingsprotokoller, en begravelsestale fra 1867 og andre gamle ting. For eksempel har en borger fra Agerbæk afleveret en stamtavle, der går fra år 900, Gorm den Gamles tid, og op til i dag.

Nu arbejdes der på at registrere materiale, der er afleveret mellem 1985 og 1988, efter SLAs system.

Fåborg Lokalhistoriske Arkiv

Fåborgvej 38, Fåborg, 6818 Årre.

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 14-16.

Ledere: Gerda Dahl, Fåborgvej 36, Fåborg, 6818 Årre. Tlf.: 75 19 50 27. Lis Jeppesen, Vrederupvej 47, Fåborg, 6818 Årre. Tlf.: 75 19 51 63.

Arkivet har i 1996 modtaget flere arkivalier, blandt andet skøder, gældsbeviser og en del billeder, som vi efterlyste i forbindelse med en udstilling vi havde ved byfesten i Fåborg. Desuden har vi fået fotos af alle huse i Fåborg og Vrederup byer.

Ved generalforsamlingen viste Hans Holm lysbilleder og fortalte om en ferietur til Sri Lanka.

Den årlige sommerudflugt gik til Hjerting kirke, og vi besøgte også familien Albert Vahlum i Hjerting, som viste rundt i deres særprægede have. Aftenen sluttede med kaffe på restaurant Rødhætte.

Med hjælp fra frivillige interesserede, som indsamlede materiale, fik vi udgivet bogen "Fåborg og Vrederups byer i ord og billeder". Bogen blev præsenteret ved efterårsmødet af amtskonsulent Birgitte Thomsen, som ved samme arrangement viste lysbilleder fra det gamle Esbjerg.

Arkivet er i år begyndt at holde en fast åbningstid, hvilket har medført en del besøgende fra lokalområdet.

Grimstrup Lokalhistoriske Arkiv

Grimstrup Bibliotek, Grimstrup, 6818 Årre.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: Mary Sandberg, Møllegårdsvej 22, Hjortkær, 6818 Årre. Tlf.: 75 19 10 14.

Der var 17 afleveringer til arkivet i 1996. Derudover har der været forespørgsler, telefoniske såvel som skriftlige, som alle er besvaret på bedste måde, blandt andet i form af fotokopier, som er blevet fremsendt.

Besøg har der også været på arkivet. Vi har deltaget i fællesmøderne i Helle Hallen for kommunens arkiver, og vi har haft arkiverne på besøg i vort arkiv.

Vi bidrog med billederne af alle skoler, gamle såvel som nye, fra Grimstrup Sogn i forbindelse med Varde Museums vandrestilling om Helle Kommunes skoler.

På årets vintermøde fortalte forstander Vagn Gimm fra Sydvestjyllands Efterskole træk af Bramminge Hovedgårds historie. Det var en interessant aften med fint fremmøde, ca. 40. Samme aften afvikledes generalforsamlingen. Bestyrelsesmøde blev afholdt omkring 1. maj ved Russerstenen, hvor vi tilser og vasker stenen, så den er klar til sommerens besøgende.

I juni havde vi sommerudflugt som en aftentur til Grindsted Museum og Karensminde med god tilslutning, og det var en dejlig tur.

Dagmar Lyndgaard er fratrådt som leder og Mary Sandberg indtrådt som ny leder af arkivet.

Næsbjerg Sognehistoriske Arkiv

Troesmosevej 2, Næsbjerg, 6800 Varde.

Åbningstid: 1. torsdag hver måned kl. 13.00-16.00 eller efter aftale med lederen. Ferielukket i juli måned.

Leder: Gunner Pedersen, Villavej 11, Næsbjerg, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 72 39.

Vi har i 1996 haft flere besøgende end i de foregående år. Besøgene falder dog ikke i åbningstiden, interesserede ringer og aftaler en tid med lederen. Arkivet blev benyttet en del i forbindelse med Brugsforeningens 100 års jubilæum, da der skulle laves et jubilæumsskrift og andet jubilæumsmateriale.

En del afleveringer har der også været i årets løb, mest bestående af ældre billeder, skøder og lignende. Vi har fået indsat avisudklip i mapper, der er mange ældre avisudklip, som fortæller om ting, der er foregået i Næsbjerg Sogn, Helle Kommune og nærmeste omegn for mange år tilbage.

Vi arbejder med at registrere gårde og huse, vi har fået blanketter, som folk kan få udleveret, men det går lidt tungt med at få dem tilbage igen.

Vi har på det sidste købt et videokamera, så vi kan følge de store begivenheder i sognet.

Vester Starup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Helle Plejehjem, Vinkelvej 2, Tofterup, 7200 Grindsted.

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag hver måned kl. 14-16.

Ledere: Frede K. Madsen, Svinget 13, Tofterup, 7200 Grindsted. Tlf.: 75 33 72 23. Kristian Mathiesen, Smedebakken 31, Starup, 7200 Grindsted. Tlf.: 75 33 70 27.

1996 blev et uroligt år for arkivet i Starup. Årsagen hertil var et edb-beskæftigelsesprojekt, som Helle Kommune stod for. En ung mand skulle skrive gårdhistorie for os, men vi fik desværre ikke meget ud af det, selv om han sad på arkivet et halvt år.

Ud over det rod og den uro edb-historien gav er der ikke sket meget. Vi har modtaget nogle få indleveringer, deriblandt en pakke avisudklip fra Jydske Vestkystens Grindsted-redaktion, der omhandler begebenheder i Starup Sogn. Der har været nogle få besøg samt skoleelever, der skulle skrive stile. Sommerudflugten i 1996 gik til Varde Artillerimuseum og Varde Kaserne.

Øse Sognearkiv

Stationsvej 3, Nordenskov, 6800 Varde.

Åbningstid: Efter aftale.

Henvendelse til: Aage Meldgaard, Sønderskovvej 102, Nordenskov, 6800 Varde. Tlf.: 75 29 82 12. Fax: 75 29 80 94.

Arkivet har modtaget en stor aflevering, der indeholdt bl.a. aftægtskontrakter, pantebreve og skøder for gårde i Haltrup samt en protokol for interessentskabet "Gravlund Stationsvægt". En aflevering fra Nordenskov Sogne- og Borgerforening indeholdt en protokol for fugleskydning og en mappe med diverse korrespondancer og referater fra bestyrelsesmøder. En anden aflevering indeholdt vurderingsattester, skøder og gældsbreve for et par ejendomme i Hostrup. Endvidere modtog arkivet en aflevering på 15 tegninger med detaltegninger af huse og gårde i sognet, udfærdiget af en håndværker, der har virket i sognet. Desuden modtog arkivet flere mindre afleveringer i 1996. I alt er der indlagt 115 numre.

Arkivet havde besøg af en flok på 15 spejdere, som hver havde formuleret spørgsmål angående sognet, som arkivlederen besvarede efter bedste evne. Endvidere var der besøg af en skoleklasse, der i forvejen

havde været på virksomhedsbesøg. Hver elev havde medbragt en seddel med ønske om oplysninger om de virksomheder, de havde besøgt.

Arkivlederen har også været indkaldt af Øse Efterskole til at fortælle om "Heder i Øse Sogn".

I åbningstiden har der kun været enkelte besøg, men pr. telefon og brev har der været en del henvendelser med ønske om oplysninger om gamle slægter og gårde i sognet. Foreningen har også afholdt de traditionelle arrangementer i 1996, nemlig årsmøde med udstilling og generalforsamling. Arkivet har desuden deltaget i en udstilling på Helle Kommunkontor om skoler i kommunen gennem tiderne, arrangeret af Varde Museum. Sommerudflugten gik i 1996 til Vikingemuseet i Ribe med afslutning ved Kammerslusen.

Lokalhistorisk Arkiv for Årre Sogn

Årre Skole, Skolegade 25, 6818 Årre.

Åbningstid: Efter aftale med formanden.

Formand: Karl Bertelsen, Hovvej 3, Jyllerup, 6818 Årre. Tlf.: 75 19 21 54.

Arkivet har også i 1996 fået en del afleveringer, ligesom vi også fortsat får en række henvendelser om slægtsforskning. Vort arbejde med omregistrering af vores billedarkiv er kun skredet langsomt fremad, fordi vi i forbindelse med den gamle gymnastiksals ombygning til børnehaven har haft byggerod en stor del af vinteren.

Ved vort årsmøde fortalte Søren Manøe, Ølgod, om gamle juleskikke og gammel overtro om julen.

Holsted kommune

Aastrup Sognearkiv

Borgergade 121, 6752 Glejbjerg. Tlf.: 75 19 85 69.

Åbningstid: 1. og 3. torsdag hver måned kl. 15-19 samt efter aftale med lederen.

Leder: Olga Pedersen, Boldingvej 16, 6752 Glejbjerg. Tlf.: 75 19 82 80.

Sognearkivet har i 1996 haft et godt år. Vores besøgstal er meget stabilt og afleveringerne ligeså. Året begyndte med en stor overraskelse for os, idet afdøde Peter Christensen, der var født i Aastrup sogn i 1899 havde testamenteret os 25.000 kr. plus en del indbo,

som vi solgte for andre 6.000 kr. Det var en meget stor glæde, både fordi vi dermed fik en solid økonomi, der på længere sigt vil gøre det muligt for os at anskaffe for eksempel mikrofilm m.v., og fordi vi følte arven som et skulderklap og en anerkendelse.

Vi har i bestyrelsen drøftet, hvordan vi kan anvende en del af pengene, så flest muligt får gavn og glæde af den store gave. Een af de ting, vi har drøftet, er at arbejde på en eventuel udgivelse af en gård- og ejendomshistorie.

Gaven gav os også mulighed for at påbegynde en fotografering af alle ejendomme i sognet. Det viste sig, at Klaus Wentzel gerne ville påtage sig denne opgave, som vi i årevis har manglet penge og mandskab til. Fotosamlingen vil blandt andet komme til at danne baggrund for den senere eventuelle udgivelse af gård- og hushistorien.

Ud over den nævnte arv har arkivet i årets løb modtaget 3.500 kr. som gaver.

I slutningen af 1995 mistede vi et bestyrelsesmedlem, idet Jørgen Højer afgik ved døden. Vi er nu atter fuldtallige, idet Harald Andersen, Borgergade 18, har indvilliget i at indtræde som nyt medlem. Harald Andersen er født i Aastrup sogn, hvor hans slægt har levet i mange generationer. Vi er sikre på, at dette vil være til gavn og glæde for arkivet fremover. Vi byder ham meget velkommen.

Lokalarkivet for Holsted Kommune

Vestergade 17, 6670 Holsted.

Tlf. og telefax: 75 39 20 10.

Åbningstid: Onsdag kl. 14-18, i perioden 1. oktober - 1. april tillige tirsdag kl. 19-21, samt efter aftale med lederen.

Leder: Chr. Carstensen. Tlf.: 75 39 22 59.

I januar 1997 blev den 25. årsberetning for Lokalarkivet for Holsted Kommune aflagt, idet arkivet blev startet i 1972, og da de første vedtægter blev vedtaget den 4. januar 1972, må denne dato betegnes som vor egentlige jubilæumsdag.

Arkivet blev oprettet på initiativ af Holsted Kommunes Kulturudvalg, der havde fået en henvendelse fra SLA om at medvirke til oprettelse af lokalhistoriske arkiver i kommunerne, da man havde en begrundet frygt for, at der i disse fusionstider ville gå for meget tabt. Da såvel udvalget som byrådet modtog denne henvendelse i en positiv ånd, blev der ud-

peget en række personer, som man bad om at indtræde i den første bestyrelse. Arkivet blev organiseret som en selvejende institution, der helt kunne helge sig sit formål: at indsamle arkivalier. At arkivet siden er blevet tilknyttet Egnsmuseum for Holsted, Brørup og Vejen er helt naturligt, da sådanne kulturelle institutioner bør arbejde sammen og støtte hinanden i det historiske arbejde.

Det forgangne år har været meget stille både hvad angår afleveringer, besøg og aktiviteter, men derfor behøver et arkiv ikke at samle støv, tværtimod er der nu mulighed for at få noget af det forsømte indhentet.

I 1996 har arkivet haft 225 henvendelser, opgjort efter en nøjagtig ført statistik. Desuden har arkivet deltaget i 3 arrangementer med i alt ca. 75 deltagere.

Af afleveringer har der været 67 omfattende 406 akter, hvilket er noget under middel. Allerede på nuværende tidspunkt kan man se at såvel besøg som afleveringer vil blive større i 1997. Vi har i årets løb arbejdet på at identificere nogle af de mange billeder med ukendte motiver, arkivet har liggende. Udstillinger i de to ældrecentre gav et meget ringe resultat, derimod gav en efterlysning i Jydske Vestkysten et meget pænt resultat.

Man arbejder fortsat ihærdigt med at få de første 20 års afleveringer indlagt på edb. Et medlem af bestyrelsen som er meget interesseret i edb er gået ind i arbejdet, så derfor har arkivet anskaffet sig en ny pc, således at man nu råder over tre edb-arbejdspladser.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv

Hovborg Skole, Lindevej 5, 6682 Hovborg.

Åbningstid: Tirsdag kl. 15-17.

Leder: Henry Søholm, Sandagervej 7, 6682 Hovborg. Tlf.: 75 39 60 69.

Henry Pedersen, Sandagervej 5, 6682 Hovborg. Tlf.: 75 39 62 57.

1996 har været et særdeles godt år for Hovborg Lokalhistoriske Arkiv. Arkivet har haft åbent i 50 dage i alt og kun et par gange har der ikke været besøgende. Antallet af indleveringer er 77.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv har især fokuseret på billedmateriale i 1996. Således er vi gået helt systematisk til værks uden for byen i forsøget på at fremskaffe så mange fotografier som muligt af nuværende og nedlagte ejendomme i vores lokalområ-

de. Ligeledes har vi taget alle fritliggende huse uden for Hovborg med.

Det har været et meget spændende arbejde, og det er lykkedes os at fremskaffe billeder af alle huse og ejendomme på nær et par stykker. De fleste af arkivets penge i 1996 er anvendt til affotografering af ældre billeder af omtalte ejendomme og huse. Arbejdet mundede ud i en stor udstilling i den lokale Dagli' Brugs i september. Udstillingen forøgede antallet af besøgende på arkivet.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv arrangerede en udflugt i foråret til forskellige lokaliteter omkring Kongeåen.

Med til at styrke interessen for lokalhistorie er, at alle skolebørn på Hovborg Skole ser alle de udstillinger, som arkivet laver. Desuden omtales alle arkivets tiltag i skolebladet og i et lokalt postomdelt blad.

Hovborg Lokalhistoriske Arkiv trives, idet vi nyder godt af interessen, opbakningen og offerviljen i vores lokalsamfund.

Ribe kommune

Farup Sogns Lokalhistoriske Arkiv

Hillerupvej 13, 6760 Ribe.

Åbningstid: 1. mandag hver måned kl. 14-17 samt efter aftale med lederne.

Ledere: Agnete og Hans Toft, Hillerup Engevej 5, 6760 Ribe. Tlf.: 75 43 12 70.

Arkivet har i flere år lidt under manglende lokaler. Dette problem er nu delvis løst idet vi har fået et ganske vist beskedent lokale i et såkaldt projekthus tilhørende Nisap Maskinfabrik i Kærboel.

Vi forsøger os her med en månedlig åbningsdag den første mandag i måneden kl. 14-17.

Arkivet fik også i 1996 flere henvendelser om slægtsforhold, blandt andet en henvendelse fra USA. I øvrigt har arkivet fået en del arkivalier, heriblandt protokoller og billeder.

Hviding Sognearkiv

Egecenteret, Ribevej 2 B, Egebæk, 6760 Ribe.

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 15-17 samt efter aftale.

Leder: Laurids Nygård Nielsen, Højvej 5, Gl. Hviding, 6760 Ribe. Tlf.: 75 44 52 07.

Arkivet har i 1996 modtaget 8 indleveringer og haft 3 henvendelser om slægtsforhold.

Vi har et arbejde i gang om marknavne i Hviding Sogn. Arbejdet er en fortsættelse af et atlas med naturnavne, som Martin Jensen, Skamby, har udarbejdet efter den tyske matrikel fra 1878. Sønderjyske stednavne medtager alene for Hviding Sogn 355 naturnavne. Ovennævnte var også temaet på vores stand ved forsamlingshusets udstilling.

En meget værdifuld ting vi har modtaget er en bog, samlet af Niels J. Jensen, København. Bogen indeholder afskrifter af ca. 600 breve og kort fra krigen 1914-1918 og stammer fra en familie her i sognet, hvor ikke mindre end 8 sønner måtte med i krigen, selv om de var dansksindede. De 4 faldt i krigen og de 4 andre vendte hjem med alvorlige legemlige og psykiske minder. Vi havde et godt besøgt årsmøde, hvor A.M. Futtrup, Esbjerg, fortalte meget interessant om begravelsesskikke i Ribe Amt.

Jernved Sognearkiv

Jernved Andelskasse, Gørdingvej 11, Jernvedlund, 6771 Gredstedbro.

Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 19-20 samt efter aftale med lederen.

Leder: Kirsten Bjerrum Jensen, Puggårdsvej 69, Jernvedlund, 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 50 61.

Så er atter et år gået, og det er tiden for en lille beretning om Jernved Sognearkivs aktiviteter i 1996. Der har nu ikke været de helt store udsving. Registreringen af sognets ejendomme i Jernved-Jernvedlundområdet er ikke helt tilendebragt, men det går godt fremad. Desuden er der kommet lidt gang i billedregistreringen.

Der indkommer stadig gode arkivalier til arkivet. Af besøgende har der været skoleelever, der søgte oplysninger til brug ved skolearbejdet, andre besøgende har søgt efter forfædres bopæle, m.v.

Der var i foråret 1996 arrangeret en forårsmesse i Kongeåhallen i Gredstedbro, hvor arkivet havde en stand, og der var rigtig mange besøgende. Ikke mindst var registreringen af matrikelejerne med dertil hørende billeder af ejendomme af stor interesse for publikum.

Vi har ikke udskiftet vores gode gamle Adler skrivemaskine med edb og tænker heller ikke i de baner. Det er vist for stor en mundfuld for vores lille arkiv med de finanser, vi råder over.

Kalvslund Sognearkiv

Kalvslund Skole, Koldingvej 115, Kalvslund, 6760 Ribe.

Åbningstid: Efter aftale på tlf.: 75 43 70 07 eller 75 42 01 84.

Leder: Jørgen Jørgensen, Østervej 26, Kalvslund, 6760 Ribe.

Arkivet har i det forløbne år haft en hel del indleveringer af forskellig art, såsom billeder, kort og forskellige dokumenter. Af særlig interesse kan nævnes en jordebog for Kalvslund Sogn fra 1770, der omhandler udflytningen af gårdene fra landsbyen.

En udflugt til den tidligere tyske flyveplads i Villebøl måtte desværre aflyses på grund af dårligt vejr, men søges gennemført i foråret 1997. I udflugten deltager også historikeren Torben Thorsen fra Esbjerg, der har foretaget optegnelser af de forskellige militære anlæg i området, herunder flyvepladsen. Vi har fra ham modtaget kort samt et luftfoto fra sommeren 1945.

Endvidere har vi haft en henvendelse fra Amerika fra en person, hvis slægt stammer fra sognet, og som søgte oplysninger om sine aner. Det lykkedes os at give ham de ønskede oplysninger.

Mandø Lokalhistoriske Arkiv

Henvendelse til: Leif Bundesen, Torpegårdsvej 27, Sdr. Nærå, 5792 Årslev.

Bestyrelsen for Mandø-huset har ikke kunnet afse ressourcer til en egentlig selvstændiggørelse af et arkiv. De få arkivalier museet ligger inde med opbevares på god vis, og vi prøver at få dem registreret. Da de nu engang er skænket til museet hører de også hjemme der. At vi dertil kan følge gængs arkivskik gør ikke sagen anderledes. Vi er kun et meget lille arkiv, og har som sagt ikke, foreløbig, kræfter til andet. Arkivet vil fortsat gerne samarbejde med RAL, og da foreningen "Mandø-huset" har en arkivmæssig forpligtelse nedfældet i sine vedtægter, kan arkivet godt leve videre på denne måde foreløbig.

Ribe Lokalhistoriske Arkiv

Giørtzvej 3, 6760 Ribe. Tlf.: 75 42 17 00.

Åbningstid: Mandag-torsdag kl. 12-15, fredag kl. 11-17.

Leder: Bibliotekar Susanne Benthien.

I 1996 fik vi færre henvendelser end sidste år. Faktisk er besøgstallet hvert år siden 1993 gået tilbage, så vi i 1996 kun havde 371 henvendelser. Til gengæld synes vi, at de besøgendes krav er blevet større og større, så vi bruger meget mere tid end tidligere til at hjælpe de besøgende. Grunden er også vores meget trænge forhold på arkivet, hvor vi selv skal hente alt materiale fra snævre magasiner og lofter. Vi har heller ikke plads på arkivet til at de besøgende selv kan gå rundt og kigge i billedmapper, registre, kirkebøger, bøger m.v. Så i langt de fleste tilfælde er det arkivets personale, der må i gang med at lede og søge og besvare folks spørgsmål. Det tager så meget tid, at vi ikke har haft tid til for eksempel at lave udstillinger og andet udadvendt arbejde for at lokke folk til arkivet.

Vi fik ca. 75 afleveringer i løbet af året, hvoraf nogle var meget store. Heraf et par meget store personarkiver, som dog er klausulerede. Vi fik en 16 mm stumfilm fra 1948, da Ribe Bispestol fejrede sin 1000-årsdag. I filmen ses domorganist Rued Langgaard dirigere domkirkens kor - en vistnok sjælden optagelse, da Langgaard ikke ofte lod sig fotografere.

Sidste år gik arkivet sammen med Ribe Kunstforening, Ribe Musikforening og Antikvarisk Selskab om et arrangement, "Guldalderdage i Ribe", der fandt sted over 10 dage i september måned. Vi havde fået forskellige foredragsholdere, både lokale og landskendte, til at holde foredrag om kunst, musik, kultur, religion, dagligliv o.s.v. i Danmark og i Ribe i den såkaldte guldalder 1800-1850. Susanne Benthien holdt et foredrag om Ribe i guldalderstiden. Alle arrangementerne var meget godt besøgt. Det var et samarbejde, som alle 4 involverede parter var meget tilfredse med, og vi håber på et samarbejde om nye emner.

Susanne Benthien har 8 gange holdt foredrag om forskellige lokalhistoriske emner.

Arkivet havde en person ansat i skånejob i 2 måneder. I dette tidsrum ordnede han vore avisudklip, samt kopierede og tilgængeliggjorde en stor mængde kronikker skrevet af Vestkystens legendariske journalist K.H. Rosenstand.

Vore Borgerskabsprotokoller og Brandtaksationsprotokoller har været hos bogbinder, og fremstår nu som flotte og indbydende bøger, lige til at gå ombord i. Også redaktør Willemoes' 52 mapper med udklip fra Ribe Stiftstidende er blevet indbundet. Så selv om

vore pladsforhold er trange, så prøver vi på at have et velfungerende arkiv til glæde for både vores brugere og os selv, også med den dag for øje, da vi forhåbentlig får et stort og nemmere tilgængeligt arkiv.

Historisk Arkiv i Seem Sogn

Seem-Varming skole, Varmingvej 2, 6760 Ribe.

Åbningstid: Mandag-fredag kl. 9-12, dog med enkelte undtagelser.

Leder: Søren Mulvad, Varming Vesterby 9, 6760 Ribe. Tlf.: 75 44 11 77.

Det forløbne år har været meget roligt hvad indgående poster angår. Der er kommet nogle få fotos og løbende registrering af lokale periodica fortsætter.

Arkivet var inviteret til gilde i Høm Bygrandelaug den 28. januar. Grandet havde da ikke været sammenkaldt siden 1981.

Til gengæld har der været nogle interessante udgående kontakter og aktiviteter.

For det første har arkivet afsluttet renskrivningen af Seem kirkebøger 1721-1815, som nu foreligger ordnede efter familier og trykt. Bogen kan købes hos arkivet for 150,- kr.

For det andet har der været besøg af fru Plathen, som er redaktør af Danmarks Kirker. Hun fandt et par billeder fra Seem kirke, som ellers har været redaktionen ubekendte. Desuden blev hun gjort bekendt med, at kirkens præstetavle er meget mangelfuld. Vi venter med spænding på udgivelse af hæftet med Seem kirke.

For det tredje har arkivet haft en væsentlig andel i 3. del af den sognefilm, som havde premiere i Høm Forsamlingshus den 14. februar. Den er nu vist for i alt ca. 250 mennesker ved 3 forestillinger.

Arkivet var inviteret på kirkegårdsvandring i Seem med Nationalmuseets registreringsudvalg. Det var et Herrens regnvej, men intensiteten og interessen fik alle til at glemme de ydre omstændigheder. Turen resulterede i, at der blev afleveret to dele af to renaissancegravfliser, som fandtes i et hus, der var under nedrivning. Desuden blev der registreret et cementstøberi i Høm, der havde støbt gravsten af kunstgranit.

Arkivet har udgivet en lille tryksag, som handler om gården Karkovgård, der historisk kan føres 700 år tilbage.

Lokalhistorisk Arkiv for Vester Vedsted Sogn

Egecenteret, Ribevej 2, Egebæk, 6760 Ribe.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: Tage Rosenstand, Engdraget 43, Øster Vedsted, 6760 Ribe. Tlf.: 75 42 21 25.

I 1996 fik arkivet endelig foden under eget bord, da der efter aftale med Ribe Kommune blev mulighed for at disponere over et lokale på Egecenteret, den nedlagte Egebæk skole, som i øvrigt ligger i vores sogn og hyppigt optræder i arkivalierne. Der mangler endnu en del møbler, før arkivkasserne kan lukkes op og arbejdet kan komme videre.

Registreringsarbejdet er i øvrigt fortsat efter samme retningslinier som hidtil, dog i noget nedsat omfang på grund af flytningen. Der har været 2 afleveringer. Søgeselementet er under stadig udbygning, og vi lægger stor vægt på netop denne del af registreringen.

Vilslev Sognearkiv

Kongeådal skole, Kongeådal 17, 6771 Gredstedbro.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: Harry Thomsen, Sønderbyvej 15, Vilslev, 6771 Gredstedbro. Tlf.: 75 43 12 59.

Post sendes til lederen.

I året 1996 modtog arkivet 14 afleveringer, mest arkivalier af supplerende art til allerede indkomne og registrerede afleveringer, ligesom der er modtaget en hel del fotos. Der har været afholdt en aften med forevisning af gamle lysbilleder af glasplader, de viste billeder er fra vesteregnet og marsken. Ca. 40 interesserede var mødt frem.

En søndag i september 1996 havde Historisk Samsfund for Ribe Amt arrangeret en sommerudflugt til Vilslev, hvor præsten fortalte i kirken, mens arkivets folk fortalte om henholdsvis Vilslev sponge og gamle gårde i Vilslev. Arrangementet sluttedes af på Riber Kjærgård.

Varde kommune

Alslev Sognearkiv

Thueslund, Alslev, 6800 Varde.

Åbningstid: Mandag kl. 19.30-21.30.

Leder: Bennet Bennetsen, Bredgade 36, Alslev, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 90 87. Kassierer: Ingrid Hansen, Neptunvej 15, Alslev, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 93 58.

Der har været en del henvendelser vedrørende slægtsforskning. Der er i 1996 indkommet ca. 10 afleveringer. Arkivet har desuden modtaget ca. 75 forskellige bøger, som har tilhørt afdøde lærer Jacobsen, Alslev skole.

Arkivet har i årets løb været besøgt af ca. 65 personer, deraf en skoleklasse og medlemmer af AVG.

Billum Lokalhistoriske Arkiv

Billum Skole, Kildegårdsvej 20, 6852 Billum.

Åbningstid: Efter aftale med lederen.

Leder: Gunhild Jeppesen, Kirkebyvej 17, 6852 Billum. Tlf.: 75 25 82 41.

Post sendes til lederen.

Året har indbragt mange mindre afleveringer af forskellig art, hvoraf billeder udgør den største del.

Henvendelser om oplysninger af forskellig art er stigende, og arkivet bliver brugt flittigt, når det gælder sognets fortid. Det er altid en god oplevelse, når arkivets samlinger viser sig at være brugbare, og det er de i langt de fleste tilfælde.

Arkivet har i det forløbne år bidraget med billeder og tilhørende tekst i JydskeVestkystens serie med gamle billeder.

Foruden det almindelige arkivarbejde arbejdes der med udredning af Billum-slægter, hvilket er spændende, men også ret krævende.

Horne Sognearkiv

Horne Skole, Stadionvej 6, Horne, 6800 Varde.

Åbningstid: 1. fredag hver måned kl. 15-17 samt efter aftale.

Leder: Anna Uhre Schmidt, Solvangen 12, Horne, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 01 06.

Der har været en ivrig travlhed på arkivet gennem hele året. Som vi tidligere har omtalt, er vi i gang med en omfattende nyindretning og omplacering i det nye inventar. Det tager megen tid, men det giver også nye oplysninger fra arkivalier, der ikke tidligere har været meget fremme i lyset.

Vi har arbejdet meget med registrering af skolebilleder og konfirmandbilleder.

Arbejdet med registreringen af landbrugsejendommene er fortsat og er således godt fremme. Her får vi mange oplysninger om, hvem der har været eje-

re eller beboere gennem tiderne og også hvorfra udstykningerne er sket.

Vi har en rimelig succes med Åbent Hus-arrangementer i forbindelse med skolens forældredag.

Såvel henvendelser som afleveringer har været noget begrænset i 1996, dog er der fortsat forespørgsler omkring slægtsforskning, hvor vi selvfølgelig gerne hjælper på vej.

Janderup Lokalhistoriske Arkiv

Vesterled 46, 6851 Janderup. Tlf.: 75 25 85 45.

Åbningstid: Mandag og tirsdag kl. 9-12, 1. onsdag hver måned kl. 19-21. Lukket i juni, juli og august.

Leder: Viggo Mikkelsen, Hebovej 39, 6851 Janderup. Tlf.: 75 25 80 92.

Kasserer og bogsalg: Henning Østergaard Jensen, Åkirkevej 40, 6851 Janderup. Tlf.: 75 25 80 50.

Året 1996 har været et særdeles begivenhedsrigt år for arkivet, da vi fik lov af Varde Kommune til at beholde de lokaler, som vi i mange år delte med Janderup Bibliotek, der blev nedlagt den 1. april 1996. Stuen, som vi overtog, er på 60 kvm, der er et magasinrum på 10 kvm og et pengeskab på 4 kvm, der både er brand- og tyverisikret. Huset fungerede for kommunesammenlægningen i 1970 som administrations- og sognerådslokale for Janderup-Billum Kommune.

Efter istandsættelse og møblering markerede vi dagen den 4. juni 1996 med Åbent Hus, hvor vi arrangerede en udstilling af malerier, billeder og gamle landkort her fra sognet og var vært med vin og kransekage for de 49 fremmødte gæster.

Vi har medvirket ved Janderup Brugsforenings 100 års jubilæum den 27. oktober med billeder til jubilæumsbogen og en lille udstilling i butikken om Brugsen i 100 år, samt omtale med billeder i JydskeVestkysten af brugsforeningens virke og betydning for dens medlemmer i de mange år.

Arkivet har i årets løb modtaget 31 afleveringer, heraf handler en ret væsentlig del om projektet omkring Ho-dæmningen fra 1950'erne, der aldrig blev gennemført. Arkivalierne blev afleveret til arkivet i Billum.

Den største og mest omfattende aflevering, som arkivet modtog i 1994 fra politiassistent Knud Jensens dødsbo, blev vi færdige med at registrere sidste år. Afleveringen består af vidt forskellige sam-

Vesterled 46 i Janderup, hvor Janderup Lokalhistoriske Arkiv har til huse. (Janderup Lokalhistoriske Arkiv).

linger og forfatterskaber såsom: Flere slægtshistorier, barning, sagn, overtro, omflakkende folk, natmænd, tiggere, fattigvæsen, varsler, børnerim, børnelege, begravelsesskikke, ligsyn, bryllupper, remser om vejret, barometermagere, spøgelse og mange andre ting.

Men vi fik da påbegyndt registreringen af gårde, huse og personer, som er meget spændende, men tidskrævende. Sognefilmen blev færdigrenoveret og overspillet på video og afleveret til Janderup Sogneforening, men lyden er ikke tilfredsstillende.

I årets løb har vi fået 305 gamle billeder affotograferet på Varde Museum.

Mange har glædet os på arkivet med et besøg, så besøgstallet nåede op på ialt 107 personer, som er rekord. De besøgendes ærinde var at se arkivet og deres personlige arkivalier, eller forespørgsler om deres slægts rødder her i sognet.

Fra arkivet skal der lyde en tak for alt, hvad der er indleveret, og vi minder om, at man ikke kasserer, hvad der dukker op af gamle dokumenter og billeder ved flytning eller oprydning. Husk - vi er sognets hukkommelse!

Thorstrup Sognearkiv

Omsorgscentret Birgittegården, Falkevej, Sig, 6800 Varde.

Åbningstid: Sidste tirsdag hver måned kl. 19.30-21.30 eller efter aftale med Ellen Rasmussen, Vesterbækvej 6, Sig, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 40 31.

Leder: Kjerstine Kristensen, Nedrevej 16, Yderik, 6800 Varde. Tlf.: 75 26 44 43.

Arkivet har i 1996 haft en del skriftlige og personlige henvendelser fra slægtsforskere. Som tak for hjælpen med oplysninger og billeder har vi fra Johannes Nielsen modtaget en bog om hans forældre, som ejede "Søndergård" i Sig. Bogen giver os værdifulde oplysninger om familien og livet i Sig for godt 100 år siden.

Vi har haft en udstilling af gamle billeder på Birgittegården, og de tilbagemeldinger, vi har fået desangående har været meget positive. I årets løb har der været 8 afleveringer - heraf en foreningsprotokol. Vi har brugt en del tid på billedregistrering, blandt andet af skole- og konfirmationsbilleder.

Arkivet blev i 1996 opfordret til at være initiativta-

ger til optagelse af en ny sognefilm. Den gamle er fra slutningen af 1960'erne, så man mente, at det var på tide med en ny. I den forbindelse har vi haft nogle forberedende møder, og det ser ud til, at vi kan starte optagelserne i efteråret 1997.

Varde Lokalhistoriske Arkiv

Rådhuset, Torvet 7 A, 6800 Varde. Tlf.: 75 22 37 74.

Åbningstid: Tirsdag kl. 9-12 samt efter aftale med lederen.

Leder: Thomas Villadsen. Tlf.: 75 22 35 25.

I flere år har vi fra tid til anden arbejdet med sekvensregistrering af vore videofilm. Dette arbejde blev tilendebragt i 1996. En større sag, når man betænker, at enkelte af filmene har en varighed på mere end 1 time, og at der, minut for minut, bør registreres hvem, hvad, hvor og hvornår. I øvrigt bør det nævnes, at der i 1996 tilkom tre nye videofilm, blandt andet en særdeles interessant film fra indvielsen af Varde Kaserne den 23. oktober 1953.

I "Landsognsarkivet" er et udvalg i fuld gang med at indsamle oplysninger til brug for "Varde Oplands Historie", som gerne skulle udkomme senest i slutningen af 1998.

Efter afslutningen af indtastningen af samtlige tilgængelige folketællinger er der nu påbegyndt en indtastning af Varde-kirkebøgerne i Brothers Keeper-programmet.

Selv om antallet af afleveringer falder synes det som om kvantiteten bliver større. Vi kan for eksempel nævne, at der i 1996 har været et stigende antal foreningsafleveringer, men også enkelte større private. Fra afdøde skotøjshandler Gerald Langgaards bo har vi modtaget et stort antal lydbånd, indeholdende de optagelser, som Langgaard i en lang årrække optog til Radio Syd. Alle båndene er gennemgået og registreret.

Mange af arkiverne har vistnok kasser stående med uregistrerede billeder, for eksempel pressebilleder. Selv om det er lykkedes os - over tid - at registrere mere end 20.000 billeder, var det også tilfældet hos os. Vi var derfor mere end heldige, da vi i sidste fjerdedel af 1996 fik en ny fotokompetent medarbejder, som nu er i gang med at rydde op i fortidens synder.

Efter at have afsluttet indtastningen af de topografiske oplysninger omkring Varde Miniby fortsætter

"Minimurerarkitekten" arbejdet med indtastningen af topografiske oplysninger for samtlige af byens øvrige ejendomme.

Samtlige arkivfonde og indkomstjournaler er indtastede, så nu begynder Arkibas-programmet efterhånden at kunne bruges her i 40-året for arkivets oprettelse.

Vejen Kommune

Lokalhistorisk Arkiv for Vejen Kommune

Østergade 2, 6600 Vejen. Tlf.: 75 36 35 98.

Åbningstid: Tirsdag kl. 10-16 og onsdag kl. 10-17.

Leder: Linda Klitmøller.

1996 blev året, hvor Lokalhistorisk Arkiv for Vejen Kommune ændrede udseende. I månederne april, maj og juni holdt arkivet helt lukket for publikum, og omfattende istandsættelsesarbejder gik i gang. Lokalerne blev brand- og tyverisikret, skillevæggen mellem de to små læsesale blev fjernet, væggene ændrede farve, gulvtæpperne blev udskiftet med linoleum, og samtlige arkivfonde blev nyopstillet. Det betød, at arkivets lokaler på skift måtte rømmes - et mere omfattende arbejde end vi først havde antaget.

Da arkivet genåbnede den 1. juli var vi langt fra færdige med renoveringen, men vi kunne da tilbyde de besøgende et bord og en stol midt i al håndværkerrodet. Endnu i skrivende stund arbejdes der på det sidste med at sætte kælderen i stand, så den kan bruges som depotrum. Vi regner med at være helt færdige med nyindretningen af arkivet i sensommeren 1997.

Resultatet af alle disse anstrengelser er blevet et lysere og mere brugervenligt arkiv. Vi har fået én stor læsesal med gode arbejdspladser til 8 brugere. Med lidt ommøblering kan den anvendes til besøg af grupper på omkring 20 personer med mulighed for at vise lysbilleder m.m. Vi håber derfor, at foreninger og skoler fremover vil bruge os oftere end hidtil.

1996 blev også året, hvor arkivet fik nyt edb-udstyr og registreringsprogrammet Arkibas. Disse store nyanskaffelser blev delvis finansieret med støtte fra Brandkassefonden SydVest og Den Danske Banks Fond. Vi har som så mange andre arkiver før os måttet konstatere, at al begyndelse er svær, men vi er da kommet i gang med at registrere alle nye indleveringer i Arkibas.

I sensommeren 1995 indgik arkivet en kontrakt med SiD-Vejen om at skrive deres jubilæumsbog "Arbejds mænd gennem 100 år" om arbejdsmændenes organisering i Vejen 1896-1996. Den blev til i et tæt samarbejde med SiD-efterlønssklub og fremdrager de vigtigste elementer i de vejensiske arbejdsmænds fælles historie. Om bogen og arbejdet med bogen kan man læse nærmere i Mark og Montre 1996. Som supplement til bogen udarbejdede arkivet en vandreudstilling, som fortæller om udviklingen og erhvervslivet i Vejen gennem de sidste 100 år. Udstillingen blev vist på Vejen Bibliotek i november og kan nu lånes af skoler, foreninger og andre interesserede.

Alt i alt blev 1996 et travlt år på arkivet. Selv om vi holdt lukket eller kørte på vågeblus i store dele af året, nåede vi alligevel op på 299 besøgende. Samtidig havde vi den store glæde, at foreninger og skoler er blevet opmærksomme på vores eksistens og nu er begyndt at bruge os. Vi nåede i løbet af efteråret 5 gange at komme på besøg i foreninger eller på skoler. Derudover besvarede vi omkring et halvt hundrede forespørgsler og modtog lige så mange indleveringer. Vi modtog blandt andet større indleveringer fra Skibelundforeningen og Brandkassefonden SydVest.

Ølgod kommune

Ansager Lokalhistoriske Arkiv

Områdecetret, Præstegårdsvej 5, 6823 Ansager.
Åbningstid: Onsdag kl. 14-16 eller efter aftale.
Leder: Ejvind C. Jensen, Kanalvej 4, 6823 Ansager.
Tlf.: 75 29 71 56.

Besøgstallet har ligget nogenlunde konstant gennem de senere år, nemlig omkring 200. Helt præcist havde vi i 1996 201 besøg, altså en mindre forbedring i forhold til sidste år.

Vi har brugt meget lang tid på at registrere billeder på edb, fordi vi ud over at give billederne numre også har arbejdet med at registrere de personer, bygninger o.a., der forekommer på billederne. Noget af det mest tidskrævende har været at datere billederne, da det i stor udstrækning har været forsømt tidligere. Desuden har vi lavet beskrivelser af billederne, så vi også derudfra kan finde frem til dem.

Skovlund Sognearkiv

Vesterled, Borgergade 24, Skovlund, 6823 Ansager.
Åbningstid: Efter aftale med lederen.
Leder: Kaj Knudsen, Ansagervej 20, 6823 Ansager.
Tlf.: 75 29 20 70. Fax: 75 29 24 70.

1996 blev et meget roligt år på arkivet. Vi opsparer penge til indkøb af edb-maskiner, så vi kan begynde at registrere elektronisk, men der er et stykke tid endnu før vi tør tage springet. Det drejer sig om at hyre et personale der kan betjene værktøjet. Erfaringsvis bestrides arkivjobbene jo mest af folk i den tredje alder, og det er et landsbyproblem at de der pensionerer sig, og som fra tidligere job har været fortrolige med edb, bosætter sig i de lidt større bysamfund. Så der skal nok gå nogle år endnu før vi på de mindre arkiver har emner der er uddannet til at kunne betjene den nye, men hurtigt udviklende elektroniske verden.

Indtil da må vi bruge hovedet og supplere med en kuglepen. Det gode ved arkivarbejdet er jo, at tingene bliver liggende og ingen venter på slutningen, samtidig med at vi dog stadig kan finde de nødvendige ting frem, når egns- og slægtsforskere besøger arkivet. Og det gør de. Lokalt afleveres der til stadig større mængder arkivalier, som håndteres og bringes i orden, ligesom besøgstillene vokser.

Tistrup-Hodde Lokalhistoriske Arkiv

Tistruplund Områdecetret, Søndergade 38, 6862 Tistrup.
Åbningstid: 1. tirsdag hver måned kl. 15-17 samt efter aftale med lederen.
Leder: Leif Østergård Therkildsen, Toften 8, 6862 Tistrup. Tlf.: 75 29 96 13.

Arkivet har haft et normalt år, hvor vi som sædvanlig har fået en del henvendelser, både fra nær og fjern. Vi kan mærke, at der er en voksende interesse for både slægts- og lokalhistorie.

Vi var i besiddelse af en næsten komplet samling af annoncebladet "Tistrup Avis", som udkom i årene 1927 til 1975. Dem har vi nu fået bundet ind. Derudover har vi også en komplet indbinding af et andet annonceblad, "Tistrup Ugeblad", som udkom i årene fra 1946 til 1969.

Ølgod Museum holdt skiftedag den 13. september 1996. Museets leder gennem 27 år, Søren Manø, overrækker her museets nøgle og en boggave til efterfølgeren, Jens Sørensen. (Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv).

Vi er ved at registrere vores arkivalier på edb, det er noget der tager lang tid, men det vil lette overblikket og adgangen til de enkelte arkivalier.

Vores besøgstal og afleveringer er som tidligere år. Vi har også i 1996 benyttet os af de muligheder vi har for at afholde udstillinger på Tistruplund. Vi har blandt andet afholdt en udstilling om flyverløjtnant Per Perck. Udstillingen var udlånt fra Veteranflyvemuseet i Stauning. Per Perck var født og opvokset i Tistrup, som søn af læge P.H. Perck. Per Perck lettede for næsen af de tyske besættelsestropper fra en græsmark lige uden for Tistrup by en mørk oktobermorgen i 1943. Efter 5 timers flyvning landede han i Skotland, nærmere bestemt i Cockburns Path sydøst

for Edinburgh. Per Perck førte dagbøger over forberedelserne og selve flugturen over Nordsøen, og om opholdet i England, hvorfra han kom tilbage til Danmark i 1946. Vi har nu kopier af disse meget interessante dagbøger på arkivet.

Arkivet skiftede pr. 1. januar 1997 leder. Børge O. Andersen er efter godt 10 år som leder "gået på pension". Som ny leder er Leif Østergård Therkildsen tiltrådt. Han har i en periode inden lederskiftet været tilknyttet arkivet. Leif Østergård Therkildsen har tidligere været leder af DLG i Tistrup, og har et meget bredt og godt kendskab til området og dets befolkning.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv

Kulturhuset, Vestergade 5, 6870 Ølgod.

Tlf.: 75 24 50 11, lok. 5.

Åbningstid: Tirsdag kl. 14.30-17.00.

Leder: Nich. Riis, Bakkevej 17, 6870 Ølgod.

Tlf.: 75 24 56 51.

Ølgod-Strellev Lokalhistoriske Arkiv sorterer under Ølgod Museum, og har et nært samarbejde med museet. I 1996 trak museumsinspektør Søren Manø sig tilbage efter 27 år, og hans efterfølger, Jens Sørensen, overtog ledelsen.

Fra arkivet skal der lyde en stor tak til Søren Manø for samarbejdet gennem årene, og et velkommen til Jens Sørensen med gode ønsker for de kommende år.

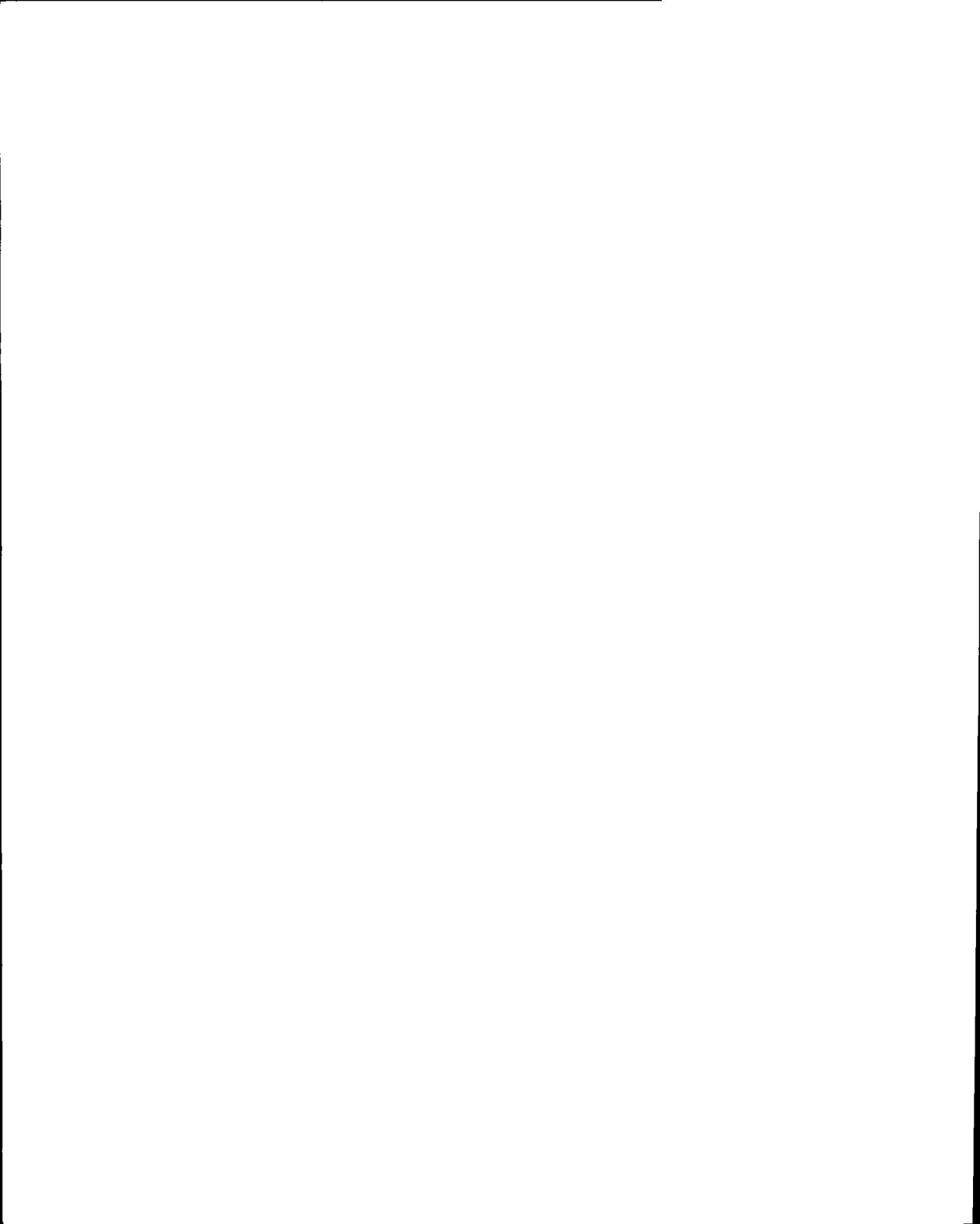
En anden begivenhed skal også nævnes. I et par år har Anna og Jens Raunkjær, mor og søn, arbejdet

med indsamlinger af personlige data om Strellev Sogns beboere. De mange navne findes i et 5-binds værk, der nu står fremme i arkivets bogsamling. "Æ Strelle sognere, og dje bøen" er titlen på værket. Registranten er, udover de personlige data, forsynet med numre, der henviser til fotos af de pågældende personer. Disse fotos findes i arkivets store samling af såvel negativer som positiver. Her skal der rettes en varm tak til Anna og Jens Raunkjær for det store arbejde, der ligger forud for det endelige resultat.

Antallet af modtagne arkivalier ligger, som vanligt, på ca. 50 afleveringer, mens besøgende, eller henvendelser på anden måde, er ca. 400.

Registreringen på edb er endnu på begynderstadiet, da vi gerne vil sikre os, at begynderfejlene bliver så få som muligt.

Tak til alle, der ved aflevering af arkivalier, og på anden måde, har vist interesse for det lokalhistoriske arbejde.

**Af Historisk Samfund for Ribe Amts
tidligere udgivelser kan følgende
endnu leveres:**

Lille vejledning i læsning af gotisk skrift. Af H. K. Kristensen. 16 sider. Kr. 20,00.

Peder Hegelunds almanakoptegnelser 1565-1614, bd. I-II. Af Bue Kaae. 1.080 sider. Kr. 225,00.

Billedhistorier fra Ribe Amt. Billeder fra de lokalhistoriske arkiver i Ribe Amt. 99 sider. Kr. 78,00.

Træet i stenen. Om billedhuggeren N. Hansen Jacobsen. Af Lise Buurgaard og Agner Frandsen. Kr. 70,00.

Fra kommis til museumsleder. Søren Manøes erindringer. Udg. 1994. 97 sider. Kr. 70,00.

Register til årbøgerne 1903-1977. Kr. 45,00.

Stavnsbånd og Vestjylland - blev bonden fri? Af Jørgen Dieckmann Rasmussen. Udg. 1988. 33 sider, ill. Kr. 45,00.

Ribe Domkirke, hæfte 1-2 og hæfte 3-4. Danmarks Kirker, Nationalmuseet. Kr. 50,00 pr. dobbelthæfte.

En landsbydreng blev læge. Erindringer af J. P. Karlov. 66 sider, ill. Kr. 48,00.

De store skibe - deres ø og mennesker. Fanø omkring 1900. Videofilm af Hrolf Thorulf m.fl., 1993. Kr. 98,00.

Tilbud I

Oluf Niensens herredsbeskrivelser:

Malt Herred 1870. Fotografisk optryk 1976. 194 sider. Kr. 45,00.

Gørding Herred 1872. Fotografisk optryk 1978. 66 sider. Kr. 35,00.

Slavs Herred 1868. Fotografisk optryk 1981. 62 sider. Kr. 45,00.

Vester Horne Herred 1985. Fotografisk optryk 1985. 66 sider. Kr. 100,00.

Skads Herred 1862. Fotografisk optryk 1985. 176 sider. Kr. 100,00.

Samlet pris for hele serien: Kr. 275,00.

Tilbud II

Bidrag til landbrugets historie i Varde-egnen. Af Chr. Mathiesen 1881. Ny udgave 1982. 94 sider. Kr. 50,00.

Kjære Broder, breve fra Terkel Kristensen 1866-1918. Ved Flemming Just, 1982. 188 sider. Kr. 50,00.

Kort over Skads, Malt og Gørding herreder. Af Tøger Reenberg Teilmann, 1767. Genoptrykt 1985. Kr. 30,00.

Samlet pris for alle tre publikationer: Kr. 90,00.

Tilbud III

Landsbydreng og svend på valsen - en fattig drengs erindringer 1881-1907. 94 sider, ill. Kr. 60,00.

En Esbjergdreng fortæller - om løse typer og aviser. Sigurd Borch, 1986. 68 sider, ill. Kr. 60,00.

Samlet pris for disse to publikationer: Kr. 100,00.

Ældre årgange af Fra Ribe Amt: Vi har en del årgange fra 1924-1995, men der er store huller i rækken. Forespørg hos ekspeditionen:

**Historisk Samfund for Ribe Amt,
Gl. Præstevej 16, 6800 Varde.
Tlf. 75 26 41 16.**

INDHOLD

Karen Riisager og Jørgen Hansen	
Folkebogsamling for Varde og Omegn gennem 100 år	139
Peder Løgstrup Bjerg	
Om læselyst og biblioteksbetjening i det tidligere Varde Landsogn	173
Sven Tygesen	
Fattiggården i Vorbasse	182
Agnete Rødsgård	
Agerbæk Børnehaves oprettelse 1970 – den første børnehave i Helle Kommune	215
Rigmor Frandsen	
Fra Aftenskole til Voksen Uddannelses Center – VUC Vejen, 1963-1993	225
Jørn Martinsen	
Da der blev skrevet kirkehistorie på Fanø	246
J. Joensen/Karl Johan Joensen	
Flugten til Færøerne med E 294 Hoyvik	255
C. J. Gomard	
I optikerlære i Berlin under besættelsen	259
Agner Frandsen	
Jeg Samuel Nicolaus Claudius... – et særpræget gravmæle	276
Et udvalg af historisk litteratur om Ribe amt	291
Generalforsamling og årsmøde	298
Nye medlemmer 1996	302
Regnskab for 1996	303
Fra lokalarkivernes arbejdsmark i Ribe Amt	304
Beretninger fra amtets lokalhistoriske arkiver	309